

RICHARD M. NIXON, JAV viceprezidentas, atvyksta į Baltuosius Rūmus pasitarimams; jis pavaduoja sergantį prezidentą.

ĮSPĖJA PAVERG TUOSIUS

Ryšium su sovietine tremtinių gražinimo akcija, PJT per VOA ir RFE kreipėsi į savo pavergtas tautas tokiu pareiškimu: —

★ Sovietų ir jų marionečių didinamos pastangos įtaigoti tremtinius atsakyti kovos už savo valstybių nepriklausomybės atstatymą yra Maskvos naujosios politinės strategijos svarbi dalis. Vienu laiku pradėta marionetinių vyriausybės tremtinių gražinimo akcija, be kita ko, turi tikslo ir palaužti pavergtų tautų išsilavinimo viltį. Tai yra bandymas įtikinti pavergtuosius žmones, kad jau ir tremtiniai ryšium su vadina- mąja Ženevos dvasia yra pradėję tikėjimą bei viltį ir kad Vakarų galybės yra atsakiu- sios savo laisvinimo politikos. Pagrindinė tos gražinimo propa- gandos mintis yra ta, kad tremtinių laisvės kova yra ne- prasminga, nes esą tarptautinė raida aiškiai rodanti pasaulį pradėjus ilgo laikotarpio taikų sambūvį. Vadinamos Ženevos dvasios priedangoje Sovietai nori sunaikinti politinę emigraciją ir tuo būdu sužlugdyti pacią laisvinimo idėją.

★ Mūsų atsakymas į šią komunistinę propagandą yra trumpas. Laisvasis pasaulis negali atsisakyti laisvinimo politikos ne tik dėl moralinių principų, kuriais jo politika atremta, bet ir dėl to, kad jis yra tikras ne- galintis būti tikros taikos, kol tik pusė pasaulio laisva, o antroji — pavergta.

Rugpjūčio 24 d. prezidentas Eisenhoweris pareiškė, kad JV negali sutikti su Rytų Europos pavergimo kaina už pakenčia- mus santykius su Sovietais. Prezidentas toliau pareiškė tvirtą amerikiečių įsitikinimą, kad, buvę praelyje nepriklausomos ir neteisėtai savo teises ir savivaldą atimtos, tautos turi atgauti laisvę, savo tautinės kultūros garbę ir savo nepriklausomybės stiprybę.

★ Tremtinių ši sovietinė propa- ganda nesuyvedžios. Jie savo laisvės kovos neatsizadės. Nors jie ir labai nori grįžti į savus

kraštus, bet negali grįžti tam, kad taptų bendrininkais savo tautų pavergėjū.

Jie grįš tik tada, kai bus atstatyta pavergtų valstybių nepriklausomybė ir kai jų tautų politinė laisvė bus patikrinta laisvus ir nesuklastotus rinkimus įgalinančių sąlygų.

Tremtiniai neturi jokių asmeninių užmačių, bet yra pa- siryžę prisidėti prie atstatymo tikrai demokratinių valstybių, laisvų nuo diktatūros ar sveti- mos priespaudos bet kuriuo pavidalu.

★ Tikėkite, kad tremtiniai laiko ir laikys savo šventa pa- reiga kovoti dėl laisvės. Jie niekada neišduos savo paverg- tųjų tautų. Netikėkite sovietine propaganda, tr silpnabū- džiu ar tremtinių tarpan infil- truočių sovietinių agentų pa- reiškimais. Nepraraskite išsi- laisvinimo vilties!

Birža ir prezidento sveikata

Pirmadienį biržoje buvo pa- nika. Niekad nuo 1929 metų nebuvo taip žemai kritusios amerikinių firmų akcijos kaip tą dieną. Jau antradienį pra- dėjo taisytis.

Aiškina, kad tai dėl prezi- dento Eisenhowerio ligos. Pre- kybininkai nustojo pasitikėti Prekybininkai nustojo pasiti- kėje padėtimi. Prezidentas ir respublikonai remia daugiau

PAVERGTŲ JUNG TINIŲ TAUTŲ

sesijai pirmininkauti išrink- tas latvių atstovas dr. V. Ma- sens, vicepirm. dr. G. M. Di- mitrovas, bulgaras, gen. sekr. Brutus Costa, rumunas.

Pasiūsta prez. Eisenhoweriui telegrama su padėka už svetin- gumą ir devynių pavergtų tau- tų padėties supratimą.

Kita telegrama pasiūsta dėl prezidento ligos. "Mes mel- džiamės, kad Jūs kuo veikiau pašveiktumėt... Mes visi lau- kiamo tos dienos, kada Jūs vėl galėsite pradėti uoliai ir atsi- dėjus vadovauti savo didžiam kraštui".

★ Tremtinių ši sovietinė propa- ganda nesuyvedžios. Jie savo laisvės kovos neatsizadės. Nors jie ir labai nori grįžti į savus

Vokietija vėl politikos centre

VYRIAUSYBĖ IŠTIKIMA VAKARAMS, BET OPOZICIJA STIPRĖJA. VAKARAI VOKIETIJĄ PAREMS.

Vokietijos užsienių reikalų min. Brentano rugsėjo 27 at- skrido į Ameriką. Jis daly- vaus Amerikos, Anglijos, Pran- cūzijos užs. reikalų min. pasi- tarimuose, kurie turi paruošti bendrą vakariečių nusista- tymą klausimais, kurie bus svarstomi Ženevos konferen- cijoje spalio 27. Brentano čia labiausiai reikalingas dėl Vo- kietijos sujungimo.

Vokietijos sujungimas yra svarbiausias Vokietijos politi- kai klausimas —

pareiškė spaudai tik atvykęs Brentano. Tačiau šiame sieki- me Vokietija bus ištikima Va- karam ir pateisins į ją deda- mas viltis.

"Mūsų užsienių politikos pa- grindas yra ir bus Paryžiaus sutartis. Turi būti išlaikytas Vakarų pasaulio solidarumas.

Kas iš šios bendruomenės no- rės pasitraukti, kenks taikai ir laisvei".

Tokis yra ir kancl. Adenau- erio nusistatymas.

O KITI REIKALAUJA ATMESTI PARYŽIAUS SUTARTĮ

Visai priešingas pačioje Vo- kietijoje pasirodė koalicinės part. FDP pirmininko Dehlerio pareiškimas. Jis tvirtino, kad Vokietijos sujungti nebus gali- ma, kol vakarų Vokietija lai- kysis Paryžiaus sutarties. Ji turinti būti pakeista. Kas pa- keistina, nepaaiškino nei jis nei kiti Adenauerio politikos priešininkai. Tačiau Dehler to- liau reikalavo:

dėl Vokietijos sujungimo reikia tiesiogiai tartis su Sovie- tais.

"Tiesioginiai pasitarimai bus svarbesni negu Ženevos konfe- rencija".

Tuo atžvilgiu "laisvųjų vo- kiečių partija" artėja prie so- cialdemokratų. Dar labiau pažymėtina, kad to paties reika- lauja ir Maskva, tik ji pareiškė, kad tartis reikia ne su So- vietais, bet su "rytų Vokietijos vyriausybe".

TRYS MINISTERIAI SUTARĖ DĖL VOKIETIJOS

Trys ministrai — Amerikos, Anglijos ir Prancūzijos — su- tarė Ženevos konferencijoje reikalauti Vokietijos sujungi-

Prezidento sveikata gerėja

Prezidento Eisenhowerio sveikata eina gerėjimo krypti- mi. Jo temperatūra normali, pulsas ir kraujo spaudimas pa- tenkinami. Jaučiasi gerai.

Gdytojai mano, kad prezi- dentas po mėnesio jau galės dalyvauti ir valstybės darbuose. Dabar visai nebevertojamas deguonis, kuris pirmom jo li- gos dienom turėjo palengvinti jam širdies veikimą.

Tačiau stiprėja įsitikinimas, kad prezidentas, baigęs kitais metais prezidentatū, iš viešo- jo gyvenimo pasitrauks.

Iš prezidento aplinkos lei- dikrai demokratinių valstybių prezidentas siūlysiąs tokią tvarką:

1, jis lieka prezidentauti iki savo kadencijos galo; 2, jis at- sisako nuo kandidatų kitim rinkimam; 3, jis taria svarų žo-

dį respublikonam parenkant kitą kandidatą ir nustatant už- sienio ir vidaus programą; 4, jis lieka patarėju naujam pre- zidentui.

Tokiu būdu respublikonai nori eiti į rinkimus, jei ne su Eisenhowerio asmeniu, tai su "Eisenhowerio programa".

KAS TURI PREZIDENTĄ PAVADUOTI

Jei prezidentas mirtų, tai konstitucija aiškiai numato, kad tuo atveju prezidento pa- reigas perima viceprezidentas. Bet kaip šiuo atveju, kada prezidentas tik serga, konstitucija nieko aiškias nepasakanti. At- stovas Celler, dem. N. Y., pa- reiškė, kad tai gali išaiškinti tik Kongresas. Praktiškai kai kurias prezidento pareigas jau dabar vykdo viceprezidentas Nixonas.

IŠEJO, DEJA, SUGRĮŽO

JT sesijoje, kai pradėjo kal- bėti nacionalinės Kinijos at- stovas, iš šalės išėjo Sovietų Molotovas, Indijos atstovas, o paskui išsėkė ir jų šešėliai — Lenkijos bei Čekoslovakijos atstovai. Baigus Kinijos atsto- vui kalbėti, vėl sugrįžo.

ZUVO 200

Iš Meksikos miesto praneša, kad uraganas Janet rugsėjo 27 28 nusiaubė Yucatan pusiasalį; žuvo 200, sužeistų keli tūkstan- čiai.

TRYS DIDIEJI užsienio reikalų ministrai tariaisi New Yorke dėl būsimos Ženevos konferencijos: Iš d. į k.: Dulles, Pinay, Eden.

KODĖL GROBĖ SVETIMĄ VAIKĄ

Californijoje, Stocktone, po devynių dienų buvo sugrąžin- tas pagrobtasis dviejų dienų Marcus kūdikis. Jį gražino vienam katalikų kunigui pati pa- grobėja, vieno laikraštiniuko žmona. Ji pasipasakojo tvirti- nusi savo vyrui, kad laukianti kūdikio. Kai jo nebuvo, norė- tėvus ir iš ten pranešusi, kad jusi jį nudžiuginti, išvykusi pas jau susilaukusi kūdikio. Kai grįžo su kūdikiu, vyras juo rū- pinosi kaip savuoju. Bet ji ma- tė laikraščių pranešimus; kartą prie jos tiesiog prikibo polici- ninkas, kuriam krito į akį pa- grobėjos aprašymas. Ir tada ji neištvėrė — gražino.

● Greitos rogės... Kalifor- nijoje išmėgintos rogės be žmogaus, varomos raketa. Jų greitis per minutę 21 mylia- arba 1280 per valandą.

● Populiarinama mintis, kad Adenauerio įpėdinis politinia- me gyvenime bus dabartinis užsienių reikalų min. Brenta- no.

● Airijos vyriausybė išdirbo planą gyventojų prieaugliui pakelti ir emigracijai sulaukyti. Iš bendro gyventojų skaičiaus 2,961.000 kasmet išemigruoja į Angliją po 10.000. Dėl vedy- bų su angliais ten jie dažnai Airijai dingsta.

● Atvyko į JPT sesiją iš Vokietijos dr. P. Karvelis ir iš Prancūzijos E. Turauskas.

H. VON BRENTANO, vakarų Vokietijos užsienio reikalų minist- teris su kitais vokiečių delegacijos nariais New Yorke; jis at- vyko tartis su JAV, Anglijos ir Prancūzijos užsienio minist- riais, kurie dalyvauja Jungtinių Tautų sesijoje.

mo, nepripažinti rytų Vokietijos ir vienintele Vokietijai at- stovaujanti vyriausybė laikyti tik vakarų Vokietijos vyriausybę, nelaikyti dabartinių Vo- kietijos sienų galutinėmis.

Amerika ir Egiptas

Amerika pasiuntė į Egiptą valstybės sekr. pavaduotoją G. V. Allen. Jis turi prikalbėti Egipto vyriausybę atsisakyti nuo sutarties su Maskva ginklus iš jos pirktis.

Iš Egipto skelbiama, kad veltui žygis. Egiptas negalis leistis diktuojamas, su kuo jis turis prekyti.

Izraelis taip pat pasiuntė de- legaciją į Maskvą. Jam Mask- va pažadėjo parduoti aliejaus už citrinas.

PALEIDZIA VOKIEČIUS

Maska paskelbė paleisianti 8,877 vokiečius belaisvius. Ki- tus 749 pasilaikanti, nes jie esą labai nusikalte Sovietų Sąjungai.

PALEISIA IR KARDINOLA

Lenkijos kom. vyriausybė pa- skelbė "labai greitai" paleisia- ti kardinolą Wyszynskį, kuris esąs laikomas Baltstogėje; su- imtas nuo 1953.

● Vokietija pareiškė, kad dabartinė sąlygom ji nesie- kia sau vietos JT. Norą patekti į JT yra pareiškę 21 valstybė; tarp jų ir Ispanija.

Argentina grįš prie demokratijos ir katalikybės

Argentinos naujasis vyriausy- bės galva Lonardi rugsėjo 27 spaudai pareiškė, kad jo poli- tinis principas yra "meilė tei- sėtai tvarkai, demokratybei ir socialiniam teisingumui". Tie principai esą nediskriminuoja nė peronistų partijos. Tačiau "manau, kad komunistų parti- ja yra grėsmė teisėtai tvarkai". Lig šiol Perono valdžioje komunistų partija turėjo lais- vę veikti: kaip elgsis Lonardi — neaišku.

Lonardi pareiškė: "Esu karys ir katalikas".

KONCERTAS SU BALTIJOS HIMNAIS

LAIC pranešimu. New Yor- ke orkestrų festivalio koncer- te, kuris buvo Battery parke rugsėjo 20, buvo sugroti ir Bal- tijos kraštų himnai. Buvo gro- jama pavergtų tautų muzika. Savo kompozitorių kūrinių pa- baltiečiai nepateikė. Festivalį organizavo Downtown Manhat- tan Association, Inc. Koncerto pertraukų metu kalbėjo pa- vergtosios Europos tautų at- stovas St. Korbonski.

● Kelionė į užsienius ame- rikiečiai šiemet išleido pusant- ro milijardo dol. Pernai — 1,358 milijonus.

VIETINIO POBŪDŽIO KAUTYNĖS PRIEŠ SPALIO 27

SALTASIS KARAS VISTIEK EINA

sisakyti nuo spaudimo gink- luota jėga.

Kas galima išsiderėti ilgose derybose, tas ir tebus laimėta. Ženevos derybos parodė, kad Vakarai iš Sovietų nieko neišsiderėjo. Jei Vakarų jėga tik derybos, tai lengva ir vo- kiečiam pasidaryti išvadą — derėkimės mes patys tiesiogiai su Maskva be kitų tarpininka- vimo...

Išvada pavojinga. Bet ji da- roma, o jos kaip tik britai la- biausiai bijojosi...

2. JUNGT. TAUTOSE

Čia skelbiamos deklaraci- jos, tariant politinę kalbą, arba užsiprašymai bei pasiūlymai, tuos pačius dalykus vadinant derybų kalba. Čia valst. sekr. Dulles deklaravo Amerikos pažiūrą, kad status quo nega- lima pripažinti nuoplatiniu ir kad, tebėra pirmiausia spręsti- nas Vokietijos sujungimas, o laukia sprendimo ir JT chartos pažadėta tautom teisė pasirink-

ti tokią valdymosi formą, ko- kios jie patys nori.

Jau rugsėjo 27 Maskva į tai atsakė kom. Lenkijos atstovo Naszkowskio lūpom. Girdi, Lenkija ir kitos "liaudies de- mokratijos" naudojasi visom nepriklausomybės teisėm ir į jų vidaus reikalus nesikiškut jokių titulu, nes tokios kalbos apie rytų Europos valstybes "nekuria atmosferos įtempi- mui atleisti ir pasitikėjimo mi- nisterių konferencijai Ženevoje". Kitaip: to klausimo nekeli- kit, nes nieko nebus...

3. EGIPTE

Čia Sovietai laimėjo — So- vietai ir Čekoslovakija pristati- nės Egiptui ginklus, o ne Ame- rika ir Britanija. Koją įkėlė Maskva.

Amerika ir Britanija derėsis dabar su Maskva dėl to. Gal Maskva ir padarys žingsnį at- gal. Bet jau ne davanai. Už tai pareikalau tinkamo mokesčio. Ne kitaip.

...Šios visos vietinio pobū- džio kautynės nebus bereikš- mės sustikimo eiga Ženevoje.

MASKVOS AGENTŲ RANKA (10)

Norėjau užtenkamai pavalgyt

Pasekta buvo aikštėn iškilę įvykiai, kaip Maskvos agentų ranka svetimos valstybės gaudo ne tik paslaptis, bet šalina sau iš kelio pavojingus žmones, verbuoja į savo tinklą net diplomatus ir juos persigabena į savo teritoriją kovoją prieš tremtinius...

Bet užgrūva naujos informacijos apie Maskvos šnipinėjimą ir teroristinę veiklą. Jos pagaua akis ir jas nukreipia į pačius šnipinėjimo lizdus Maskvoje ar jos agentūrose užsieniuose.

Naujų žinių pateikė Australijos vyriausybės pareiškimas, Anglijos vyriausybės paskelbimas, kurie remiasi Vladimiro Petrovo, buvusios Sovietų šnipinėjimo organizatoriaus Australijoje, ir jo žmonos liudijimais. Jų liudijimai leidžia pažinti ir galingą Sovietų NKVD, dabar MVD (vidaus reikalų ministeriją), kurios žinioje yra šnipai namie ir užsieniuose, iš kitos pusės — pažinti paties šnipo kelią, kas jį nuvedė į šnipinėjimą, ką jis matė prieš savo akis, kaip jis žengė savo karjerę per gyvenimą ir lavonus...

„Istojaunį saugumą — pasakojo Petrovas — 1933 gegužės mėn. Tada man buvo 26 metai. Mano stojimo priežastis buvo paprasta — norėjau dirbti ir norėjau užtenkamai pavalgyti“.

BUVAU LAIMINGAS, KAD GALEJAU JEITI Į PUKIĄ SAUGUMO VALGYKLĄ

Buvo taip pat gerai maitinami jūrininkuose. Bet Rusijos liaudis, neturėdama šių specialių privilegijų, turėjo tenkintis žiauriai sumažintu maistu ir apranga tais sunkiais ir alkanais metais...

Petrovas buvo išėjęs kodų šifravimo mokyklą. Saugumo jis gavo iššifruoti ateinančius slapčius MVD slapčių agentų pranešimus. Iš tų slapčių pranešimų klojos jam prieš akis sovietų agentų veiklos vaizdai.

1937 rugsėjo mėn. jis buvo pasiūstas į Sinkiangą.

KINIJOJE, KUR SOVIETAI JAU MĖGINO ĮSISTIPRINTI

Sinkiangą jau sėdėjo Maskvos pastatyta liaudies vyriausybė. Bet prieš ją sukilo kariuomenė. Jai nuraminti Sovietai pasiuntė raudonosios armijos dalinius su tankais, pirma pirmąją juos kinų karių uniformom. Kad pakrikdytų sukilėlius, Sovietų saugumo agentai sugalvojo išvilioti į spastus kinų sukilėlių kariuomenės generolą... Generolui buvo pranešta, kad nacionalinės Kinijos štabas jam siunčia lėktuvą, kad galėtų apžiūrėti kovos pozicijas iš oro. Visi Sovietų agentai lėktuve buvo perręgti kinų uniformom. Kai generolas su savo palydovais įėjo į lėktuvą,

buvo visi nuginkluoti ir nugabenti į Sovietų štabą. Generolas buvo priverstas duoti klaidingus įsakymus sukilėlių kariuomenei. Juos bevykdydama kariuomenė pakriko, ir sukilimas buvo likviduotas.

Generolas buvo išgabentas į Maskvą. Ar jis ilgai buvo laikomas gyvas, priklausė nuo to ar dar jis buvo kam naudingas ar jau ne. Petrovas jo likimo toliau nežinojo... Tuo tarpu jo akyse prasidėjo, sukilima numalšinimas, „valymas“. Buvo likviduojamas elementas palankus Amerikai, Anglijai ar apskritai antisovietinis. Užteko tokio apkaltinimo žmogui ir jis buvo likviduojamas.

Pačiam Petrovui neteko dalyvauti likvidacijos veiksmuose. Jis tik šifravimu vertėsi. Bet jam sakydavo jo draugas Korporas, kaip

KIEKVIENĄ NAKTĮ IS KALĖJIMO SUNKVEŽIMIAI PAIMDAVO PO 50—60 / IR IŠVEŽDAVO

už miesto, kur, kirgizų kareiviams jau būdavo iškasė duobės. Suimtas turėjo klaupintis prie savo duobės surištom užpakaly rankom. Kirgizas kareivis iš užpakalio nušaudavo į pakaušį ir įstumdavo į duobę. Duobės paskui užkasdavo. Syki kilo skandalas, kai nepakankamai užkastų lavonų tvaiką vėjas atnešė į miestą. Kilo riaušės su naujais suėmimais, bet užkasdavo naujas aukas jau rūpestingiau.

Buvo gautas iš Maskvos pranešimas. Iššifruotas jis pasirodė toks: „Baigti su agentu 063, kuris rastas esąs britų šnipas“.

Agentas 063 nebuvo paprastas agentas. Tai buvo labai

Maskvai nusipelnęs Yarkando gubernatorius kinas. Jis būdavo dažnai sovietų saugumo viršininko svečias, ir žinojo daugel paslapčių.

Vykdamas Maskvos įsakymą, GUBERNATORIUS BUVO PAKVIESTAS Į SVEČIUS

Kai tik jis atėjo buvo suimtas, per 15 minučių buvo apklausinėtas. Jį kaltino, kad jis britų šnipas. Jis griežtai paneigė. Kol dar jis buvo apklausinėjamas trim Petrovo radijo operatorium buvo duotas įsakymas to paties namo koridoriuje iškasti didelę duobę. Kai duobė buvo baigta, gubernatorius buvo atvestas surištom užpakaly rankom; buvo paleistas sunkvežimio motoras, ir vienas iš apklausinėtojų paleido iš užpakalio tris šūvius gubernatoriui į galvą. Jo kūnas buvo įverstas į duobę. Kad nebūtų atpažintas, buvo apipiltas žibalu ir pa degtas. Paskui duobę užkasė, sumynė, užtiesė bambukinį kilimą, ir kaip nieko nebūta.

Petrovas šifravo pranešimą Maskvai, kad jos įsakymas išvykdytas.

„Jei mane kas ten būtų paklausęs — sako Petrovas, — ką aš tada jaučiau, būčiau tiksliai ir drąsiai atsakęs: „Maskva davė mum įsakymą. Maskva turi visas informacijas. Maskva mum pranešė, kad agentas 063 yra britų šnipas. Daugiau neturiu ko pasakyti.“ Tai būtų pareiškimo atsakymas. Ką aš maniau savo širdyje, to anuo metu niekas nebūtų patyręs už visus Rusijos rublius. O maniau tada savo širdyje, kad agentas 063 per daug žinojo“.

(Bus daugiau)

FITZSIMONS karo ligoninė Denveryje, kur gydos susirgęs prez. D. Eisenhoweris.

KAI ANAPUS SILPNINA, TAI ŠIAPUS STIPRINA

Drauge rugs. 16 J. Daugailis džiaugiasi, kad lietuvių laikraščiai santykiuose vienas su kitu padarė didelę pažangą. Anot autoriaus, parmazonų bei cecilikų pravardžiavimosi laikai jau atrodo tolimai praeitis. Bet kas praėjo laikraščiam, tas dabar, kaip nebūtų atpažintas, buvo apipiltas žibalu ir pa degtas. Paskui duobę užkasė, sumynė, užtiesė bambukinį kilimą, ir kaip nieko nebūta.

Petrovas šifravo pranešimą Maskvai, kad jos įsakymas išvykdytas. „Jei mane kas ten būtų paklausęs — sako Petrovas, — ką aš tada jaučiau, būčiau tiksliai ir drąsiai atsakęs: „Maskva davė mum įsakymą. Maskva turi visas informacijas. Maskva mum pranešė, kad agentas 063 yra britų šnipas. Daugiau neturiu ko pasakyti.“ Tai būtų pareiškimo atsakymas. Ką aš maniau savo širdyje, to anuo metu niekas nebūtų patyręs už visus Rusijos rublius. O maniau tada savo širdyje, kad agentas 063 per daug žinojo“.

Laikraštis klausia: „Kas autorių nugarė, kad jis tokias niekus sapaluoja? Bažnyčia, matyt, įtakos neturėjo, tai gal kitos rūšies įstaigos?“

SPÁUDA

Įdomus reiškinys šiame tremties gyvenime — kai anapus uždangos bolševikai pasijuto. Kad norint pasaulio budrumą užmigdyti, reikia apsiimti nepersekiojant bažnyčios, tai jos niekinimas sustiprinamas čia, šioje uždangos pusėje...

ANKETOS DAVINIAI APIE SANTARĄ

Vienybė rugs. 23 pranešė, kad stud. santariečių suvažiavime po debatų praveštoji politinė anketa parodė, kad dauguma santariečių tiek tautininkus, tiek liaudininkus laiko sau artimais; tik keletas pasisakė už vieną kurią iš šių grupių. Kitomis artimomis organizacijomis buvo mažiau pripažinti socialistai ir rezistantai.

APIE BIRŽIŠKIENĖS MIRTĮ Naujienose rugsėjo 20 dieną, rašoma, kad Biržiškienės mirties paslaptis nesanti išaiškinta. Jos lazda, baltos pirštinės ir rankinukas buvo paliktas ant prieplaukos tilto. O jos lavonas rastas jūroje po tilto. „Policija nustatys, ar

Biržiškienė nusižudė pati, ar buvo auka nelaimingo įvykio“.

Tame pat nr. laikraštyje rašoma apie „išvogtos kartotekos atgarsius“. Vienas skaitytojas pasakoja, kad po pranešimo apie Vokietijos lietuvių bendruomenės sąrašų išvogimą jis jau pradėjo gauti iš Berlyno leidinį, raginantį grįžti namo. Vadinas, tie vagys buvo bolševikų agentai ir adresus nugalbėno į Berlyną.

KĄ DARYS VALTERIS UŽ SUĖMIMĄ?

Tėvynės Žiburiuose rugsėjo 22 dieną „Lietuviškuose apmąstymuose“ rašoma, kad latvių spaudos atstovas Valters tariasi su advokatais, ar jis turi kelti bylą Sveicarijai, ar patraukti atsakomybėn visus keturis „didžiuosius“ už jo asmens teisių pažeidimą. Mat Ženevos konferencijos metu, kai prancūzai darė pranešimą spaudai, jis paklausė, ar į darbų tvarką bus įtrauktas Baltijos valstybių klausimas. Tada kažkoks Wilkinson, ejęs spaudos patarėjo pareigas konferencijoje, iškvietė sveicarų policiją, jį pašalino iš konferen-

cijos kambario, ilgai tardė ir net uždarė į kalėjimą.

Draugas rugs. 24 vedamąjį skyrė „Darbininko“ 40 m. sukakčiai. Priminė, kaip „Darbininką“ leisti mintis išėjusi iš to paties „Draugo“ redakc., pabrėžė „Darbininko“ atliktą vaidmenį ir vertina dabartinį laikraštį:

„Šiandien šis laikraštis, tiesa, yra pasikeitęs savo technine išvaizda, pagyvējęs turiniu, tačiau nenutoles nuo tu užsibrėžimų, kurie buvo padaryti prieš 40 metų. Jiems visiems jis tebėra ištikimas.“

„Sveikindami ir „Darbininko“ leidėjus ir redakciją šios retos sukakties proga, linkime ir toliau sėkmingai puoselėti visa tai, kas yra reikalinga lietuvių tautos gerovei, jos potencialui stiprinti ir Lietuvai išlaisvinti iš kruvinosios komunistų okupacijos“.

Už kolegiską prisiminimą ir gerą žodį „Draugui“ dėkojame.

AMERIKIEČIAI PRISTATOMI LIETUVIAMS

Pavertieji lietuviai neseniai buvo „Tiesos“ informuojami, kad amerikiečiai ūkininkai ir profesoriai buvę sužavėti Kremliumi. „Tai puiki rusų nacionalinės kultūros paroda“ — pareiškė Tassui William Lambert iš Nebraskos.

PIENO REKORDAI

Tarybinė spauda skelbia, kad rugpjūčio 21 d. daugiausiai pieno pagamino „Bolševiko“ kolūkis prie Kauno, kurio vidurkis buvo 2763 kg nuo karvės. Daugiausia pieno primelžė Vyšniauskienė — po 3147 litrus pieno nuo karvės — lietuviškų juodmargių.

• Laisvos Meilės Komisariata buvo įsteigę bolševikai 1918 metais. Visos moterys ir mergaitės, sulaukusios 18 metų, buvo paskelbtos „valstybės nuosavybe“.

TRYS VYRAI IS AMERIKOS IR VISI GARSŪS

DIENOS VEIDAI

Generolas išėjo, generolas atėjo. Skiriasi vardai: vietoj Perono Argentinoj stojo Lonardi, kurio vardas Eduardas. Taip pat 59 metų kaip ir Peronas. Jo gyvenimo karjerą pagadino, o dabar gal sakytum — pataisė irgi Peronas.

Kai Peronas mėgino iššnipinėti Chilės karines paslaptis, tada Eduardo Lonardi buvo ten karo attache. Bet Peronui su paslaptim nepasisekė; turėjo tada nešdintis iš Chilės ir attache Lonardi. Sako, kad to mekaip Lonardi negalėjęs dovanoti Peronui.

Kai Peronas paėmė valdžią, Lonardi tuojuo buvo pasiūstas į Washingtoną 1947 kaip Argentinos atstovas į tarpamerikinę apsaugos tarybą. — Nes jis mokėjo ne tik ispaniškai, bet ir angliškai. Bet Perono malonės neteko, kai aiškiai pasisakė prieš sąjūdį Argentinoje, kad Perono žmona būtų pašalinta viceprezidentu. Už tą

priešvalstybinį žygį jis 1951 buvo atleistas iš kariuomenės ir dar kelis mėnesius nutūpė į kalėjimą. Kalėjimas yra reikalingas stažas prieš pakeičiant Peroną valdžioje.

Dabar jis populiarus. Esąs nuoširdus katalikas, demokrat. Ir, reikia tikėti, išliks toks, valdžios nesugadintas. Tik iš pradžių ir į Peroną buvo dedama vilčių ir... pinigų. Bet jį valdžia sugadino, tie Amerikos sudėti pinigai nepasiteisino, dabar būsiąs pakeistas ir Amerikos atstovas Argentinoje.

MAZA

Tai ir antras dabar žinomas vyras iš pietų Amerikos — José Maza, išrinktas dešimtosios JT sesijos pirmininku. Svarbiausia — išrinktas vienu balsu. Tokio atsitikimo JT dar nebuvo.

Maza, sako, esąs 6 pėdų aukščio ir 66 metų amžiaus, buvęs mokytojas ir advokatas nuo 1921 jau atstovas Chilės parlamente, taip pat buvęs Chi-

lės atstovas Urugvajuje, Brazilijoje, Haiti ir Peru. Moka ispaniškai ir prancūziškai, tik nemoka angliškai. Bet jis yra vienas iš JT steigėjų. Jo ir parašas yra po steigimo aktu.

MALONE

Buvo garsūs ir dar labiau išgarsėjo savo pareiškimais po kelionės Sovietų Sąjungoje senatorius George W. Malone, respublikonas iš Nevados, 65 metų, senate nuo 1946, inžinierius, laikomas pramonės, elektrinių jėginių, užtvankų specialistu ir dabar vadovaujantis inžinierių kompanijai. Politikoje jis buvo priešingas Marshalio planui ir kitom Europos bei Azijos tautom paremti programom. O dabar pakeliavęs mėnesį po Sovietų Sąjungą ir Jugoslaviją pagarsėjo savo pareiškimu, kad iš Amerikos Balso nėra jokios naudos ir reikia jį nutildyti. M.

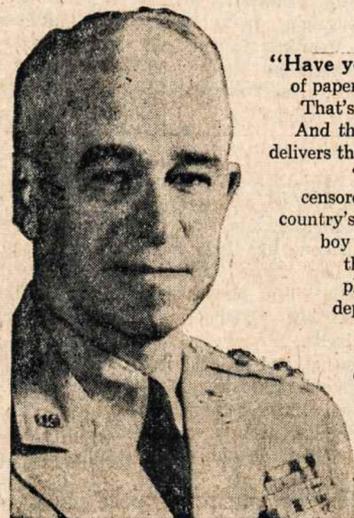
KĄ VAIDINA KLAIPĖDOS TEATRAS

Klaipėdos griuvėsiuose atsi-kūręs dramos teatras 1946 pastatė „Eglė Zalčių Karalienė“. Teatras turi savuosius dramaturgus, kurių veikalus vaidino pernai — tai K. Sajos pjesė „Lažybos“ ir V. Satailos „Dėl Sūnaus“. Šalia eilės „tarybinių“ veikalų Klaipėdos dramos teatras praėjusiais ir šiais metais statė ir klasikus Šekspyra, Lermontovą, Moljerą ir kitus. Rugsėjo viduryje Klaipėdos dramos teatras gastroliavo Vilniuje. Repertuare buvo: „M. Gorkio „Senis“, K. Simionovo (agitatoriaus) „Vienos meilės istorija“, K. Sajos „Lažybos“, V. Šekspyro „Romeo ir Julija“ ir V. Pistolenko „Anos Beriozokos meilė“. Klaipėdos dramos

aktorai yra K. Juršys, E. Platušaitė, V. Lietuvalytė, K. Kerniūtė, J. Budrikaitė, V. Gruodytė, M. Černiauskaitė, Petkevičius, Barauskas ir kiti. Režiseriai V. Limantas ir N. Voznesenski. Dekoratoriai: R. Lukšas ir J. Ceičytė. Teatre yra rusų aktorių grupė. Kitiems metams tarp kitų ruošiami Balio Sruogos drama „Apyaušrio Dalia“. Teatro direktorius yra B. Juškevičius.

• Abiejų didžiųjų unijų (ALF ir CIO) konvencijos šaukiamos New Yorke gruodžio 1 d. vienu metu. Jos turės priimti nutarimus, kad tos dvi unijos, kaip susitarta, toliau sudaro vieną uniją.

The general salutes the boy on a bike

“Have you ever tried to manage a bike, a bag of papers and a barking dog in the rain or snow? That's a big job. I tried it as a boy and I know. And that's just part of the job of the boy who delivers the daily paper to your door.

“Besides bringing you the complete, uncensored news of the world, which is one of this country's most essential services, your newspaperboy is setting us an example in foresight and thrift. Many of these young Americans are planning ahead for college educations, independent lives in business for themselves — by investing in U. S. Savings Bonds.

“So to the American newspaperboy on Newspaperboy Day—a merited salute and a much deserved

“Well Done”

Amar N. Bradley

The Treasury Department joins General Bradley in this salute. Thousands of newspaperboys are U. S. Savings Bond investors. They have distributed over 40 million pieces of Bond information and have helped sell several million dollars worth of Bonds.

Savings Bonds are one of the best investments you can make. When held to ma-

turity a Series E Bond pays an average of 3% per year, compounded semiannually. With the automatic extension privilege, it will go on paying that interest for 10 more years.

So take a tip from your newspaperboy and invest in Bonds. Join the Payroll Savings Plan where you work or invest regularly in Bonds where you bank.

Start investing today in U. S. Savings Bonds. Tomorrow you'll be glad you did.

The U. S. Government does not pay for this advertising. The Treasury Department thanks, for their patriotic donation, the Advertising Council and

SAVINGS ACCOUNTS CORDIALLY INVITED

3% A YEAR

LATEST INTEREST RATE FOR QUARTER ENDING SEPT. 30, 1955

Deposits made on or before the 10th business day of January, April, July and October and the 3rd business day of all other months draw interest from the first of such month if left to the end of the quarterly dividend period.

THE **Kings County** SAVINGS BANK

Incorporated 1860
125 BROADWAY at BEDFORD AVE.
539 Eastern Parkway at Nostrand Avenue
Your Deposits in This Bank Are Fully Insured
Up to \$10,000.
Member Federal Deposit Insurance Corporation

DARBININKAS

THE WORKER

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

By

FRANCISCAN FATHERS

Reentered as second class matter at Brooklyn, N. Y. May 25, 1951, under the Act of March 3, 1879, originally entered as second class matter at Boston, Mass., September 12, 1915.

SUBSCRIPTION RATES

	PRENUMERATOS KAINA
Domestic yearly	\$6.00
Brooklyn, N. Y.	\$6.50
Half year	\$3.50
Foreign	\$6.50
Amerikoje metams	\$6.00
Brooklyn, N. Y.	\$6.50
Pusei metų	\$3.50
Užsienyje	\$6.50

Laikraštį tvarko Redakcinė Komisija. Vyr. red. S. Sužiedėlis. Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir gražinami tikslai autoriams prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Kodėl bolševikai ragina grįžti?

Jungtinės Pavergtos Tautos, kreipėsi į pavergtuosius, likusius savo kraštuose, ir į tremtinius laisvajam pasauly. Pirmasis žodis paskelbtas šiame laikraštyje ištais. Antrojo čia pakartojame svarbesnes mintis.

Per pastaruosius kelis mėnesius — sakoma JPT pareiškime — Sovietų Rusijos ir jos pavergtų kraštų komunistinės vyriausybės ėmė plačiu mastu raginti tremtinius grįžti į savo kraštus. Propagandoje už grįžimą nurodomi tokie motyvai:

1. Esą prasidėjęs pasaulyje ilgo laikotarpio taikusis sugyvenimas, dėl to toji tvarka, kuri yra dabar vidurio ir rytų Europoje, liksianti pastovi; taigi, ir komunistinės tvarkos galo nėra ko laukti.

2. Sovietinė tvarka užimtuose kraštuose esą stipriai pasikeitusi; surandamas sutarimas tarp komunistinių reikalavimų ir žmogaus laisvės troškimų; žmonių persekiojimas po Stalino mirties esąs jau aprimęs.

3. Tokiom aplinkybėm palikti už krašto sienų, tremtyje, yra neprasminga; tremtiniai turį pareigą grįžti namo ir talkinti savim žmonėm.

JPT išpėja, kad po šiais argumentais yra paslėptas Sovietų tarptautinis samokslas, kurio tikslai yra tokie:

1. Pasinaudodami vadinama Ženevos "taikia dvasia" Sovietai siekia likviduoti politinę emigraciją, nes tai būtų beveik tas pats, kaip likviduoti kovą už pavergtų tautų laisvę.

2. Politinė emigracija Sovietam kenkia užsienyje, nes savo darbu ir propaganda griauia jų "taikius norus" ir demaskuoja paslėptus tikslus, ir kenkia Sovietam viduje, palaikydama ten išsivadavimo viltis.

3. Sovietai nori likviduoti tą savo priešą, visus pabėgusius, įkalbinėdami, kad jiems nieko kito nelieka, kaip tik grįžti, jei jie nenorį susilaukti dar prastesnio likimo.

4. Sutvirtinę dabartinę savo padėtį užsienyje ir viduje, Sovietai atnaujintų savo pastangas galutinam tikslui — pavergti pasaulį.

Išpėdamos dėl šios Sovietų apgaulės, JPT pažymi, kad Sovietų repatriacinė akcija laisvajame pasaulyje nesiseka: jiems nevyksta prigauti tremtinių, kad jie atsiskųtų nuo laisvinimo kovos, ir jiems nevyksta įtikinti pavergtųjų, kad jie jau galutinai pasmerkti komunistinei vergijai.

Pavergtiesiems būtų didelė pasipirtis, jei Vakarų pasaulis dar stipriau pabrėžtų, jog taika galima tik tada, kai Sovietai išeis iš užimtų kraštų. Tremtiniai ta prasme turi veikti visą laisvą pasaulį. Tai jų atsakymas į kvietimą "grįžti namo".

J. DOBILAS

Bajoriūno ir Jievtės SUSITIKIMAS

Kun. Julijono Lindės-Dobilo (g. 1872. XII. 17 — m. 1934. XII. 2.) psichologinis romanas BLŪDAS, arba Lietuva buvusios Rusijos revoliucijos metu (1905 m.), parašytas ir išspausdintas 1912 m., 428 psl., po dvejų metų bus 45 metų amžiaus sukaktuvinis, o šiemet pataiko į 1905 m. revoliucijos ir Vilniaus Didžiojo Seimo 50 metų sukaktį.

Romano kalba ir jos posakingumas dėl įvairių priežasčių vieningomis yra gerokai apipainioti. Ir pats autorius romane savo žodyje tuo nusiskundžia. Todėl gal dar ir dėl to kritikai nėra atkreipę dėmesio į to romano kalbos posakingumą ir į šiaipjau kalbos stiliaus priemones, o daug kas net nėra priveikęs to kūrinio ištais. perskaityti. Gi iš tikrųjų romano kalbos posakingumas ir gyvas stilius nenori užsileisti, pavyzdžiui, Kr. Donelaičio, vysk. M. Valančiaus, Vaižganto, M. Katališko, P. Andziušio ir kt.

P. Būtėnas.

Kol jaunajam Petriui Bajoriūniui vienam Giedučiuose koks įkelti nebuvo galima, kartais ten apsilankęs su tėvu ar motina, jis negirdėdai džiaugdavosi tomis visomis pramodavimėm ir žaidimais, kokių jis

Prel. Krupavičiui 70 metų

PREL. M. KRUPAVIČIUI, Vilko pirmininkui, spalį 1 sueina 70 metų. Taigi, jo jaunystė siekia dar caro priespaudos laikus, o septintoji dešimtis metų sutampa su nauja rusų vergija ir kovomis už Lietuvos laisvę. Nebedaug jau mums paliko tų mūsų tautos veteranų, kurių gyvenimas būtų paženklinytas ta dviguba kova su nuožmiu Lietuvos priešu. Prel. M. Krupavičius dar ir šiandien yra aktyviai įsijungęs į tą kovą.

Vyriausiam Lietuvos Išlaisvinimo Komitetui jis vadovauja jau dešimtį metų.

Tos vienos sukakties pakaktų nepraeiti po Jubiliatų tylo mis. Tiesa, apie jį ir netylima. Retas kuris iš mūsų senesniųjų veikėjų ir kovotojų yra dažnai taip "tampomas" po laikraščių. Bet tai ir suprantama: kas veža, tą ir plaka. Prel. M. Krupavičius ryškiai atstovauja krikščioniškajai demokratijai ir dėl to, kam ji nepatinka, neįžiūri nei to, kiek jis aukojasi pačiai lietuvių tautai, jo paties žodžiais tariant, "Lietuvėlei". Tuo maloniniu vardu, — dzūkai tokius meilius žodelius labai mėgsta, — prel. M. Krupavičius išreiškia didžią meilę savo gimtajam kraštui.

Jis yra atidavęs jam visą savo gyvenimą — visus tuos išgyventus 70 metų.

PREL. M. KRUPAVIČIUS priimamas JAV vice-prezidento R. M. Nixono.

ten aptikdavo. Taip pat ir tetulėnas Giedutis jam labai patikdavo. Jis visados Bajoriūniukui kuo nors apdovanodavo ir būdavo tiek jau lipšnus ir nebaigus, jog su tokiu žmogumi svečias jausdavosi, kaip su koku sau labai artimu, su kuriu būdavo galima be baimės apie viską kalbėti ir visko klausinėti, o tuo tarpu Bajoriūno tėvas kartais už menkniekių sūnų tiek subardavo, jog tam dažnai tekdavo gaudžiai apsi-vertki. Dabar senasis Bajoriūnas, nustojęs vilties matyti savo sūnų kunigą arba bent koki pusponį, numojo ranka ir nebegynė jam vaikščioti kur nori. Sūnus ypač pamėgo savo tetulėno kiemą ir negalėjo atsidžiaugti laisve, kuri čia nebuvo supančiota ir kurios jis buvo tiek ištroškęs. Pas tą savo tetulėną besilankant, jam buvo atsitikimas, turėjęs nemažos įtakos visam jo gyvenimui.

Kartą Velykų rytą, sugrįžęs iš bažnyčios, gerai pavalgęs mėsos ir kiaušinių, Petriukas Bajoriūnas nuėjo į kletį priguliti. Visą naktį be miego bažnyčioje išsvargęs, jis tuoj užmigo. Bet viduriai per visą gavėnią nuo mėsiško ir pieniško atrpačė, matyt nieku gyvu nenorėjo sutikti su porcija, kurią išalkęs

kratija, kaip ją buvo išdėstęs savo socialinėse enciklikose popiežius Leonas XIII. Tai atitiko ir jo tvirtą katalikišką nusi- statymą ir karštą savo krašto žmonių meilę.

Jaunūolio religinė kaitra prel. M. Krupavičių iš liaudies mokyklos mokytojų nukėlė į Seinų kunigų seminariją ir paskui — Dvasinę Petrapilio Akademiją. Vienur ir kitur jam teko susidurti su įsivyravusiu lenkiškuoju šovinizmu, kas tik-tai labiau kaitino ryžtą kovoti ne tik su pavergėjais rusais, bet ir su Lietuvos lenkintojais. Tam šviesesnių prosvaisčių susidarė kilus Didžiajam karui ir griuvus caru valdžiai. Viltis atgauti nepriklausomybę padidėjo, bet reikėjo ir gerai orientuotus revoliucijos maišatyje, kad jos banga nenuneštų šalį nuo Lietuvos reikalų.

Čia didelė atrama buvo Rusijoje susiorganizavę krikščionys demokratai.

Apie tai skaitome prel. M. Krupavičiaus pasakojimuose:

"Ten (Petrapilyje) jau buvau politinė ar partine prasme krikščionis demokratas... Krikščionys demokratai ano metu Rusijoje buvo pirmutinė katalikų organizacija... 1917 metais Petrapilio lietuvių seimo metu buvo... priimta krikščionių demokratų partijos programa ir sudarytas pirmas centro komitetas. Tų pačių metų rudenį jau Voroneže tapau to komiteto pirmininku. Ilgus metelius teko nešti tą sunkią našta... Krikščionys demokratai suvaidino labai svarbų vaidmenį carų žemėje. Pirmiausia jie apsaugojo tremtinių mases (Rusijoje) nuo marksistinių socialistų įtakos ir pargabeno ją į Lietuvą sveiką bei tinkamą kurti nepriklausomai Lietuvai ir tiesti jos gyvenimui sveikus pagrindus. Antra, jie suvaidino lemtingą vaidmenį Petrapilio lietuvių seime, sprendžiant Lietuvos nepriklausomybės klausimą. Jei buvo pravesta rezoliucija su aiškiu pasakymu dėl Lietuvos nepriklausomybės, tai krikščionių demokratų nuopelnas" (T. S., 1954. nr. 1).

Bolševikam siautėjant buvo labai pavojinga būti krikščionių demokratu ir dar jų pirmininku. Nors ir buvo prisidengta Liaudies Sąjunga, kun. M. Krupavičius vis tiek jau buvo žinomas, ieškomas ir pasmerktas mirti... savųjų bolševikų.

PREL. M. KRUPAVIČIUS, Vilko pirmininkas. Klusė "Tėvynės Sargo".

"Pranešė, kad nakčia bolševikų revoliucinis teismas nutarė mane sušaudyti... Apleidau Voronežą apie 16 val. 1918 m. sausio bene 23 d. Tik išėjęs sutikau vieną mano buvusį teisėjų Butkų Južę. Kiti teisė mane mirtin buvo marijampoliškis Bendorius, lazdižiškis dzūkas Griškėlis ir kiti. Rankoje turėjau tik mažą ryšuliuką... Butkus mandagiai, kaip savo kapeliono, tą ryšuliuką paėmė panešti, o gal norėdamas patirti, kas jame yra, ir pasisiūlė palydėti. Išsiskyrėm artimiausiam skersgatvy.

Stoties aikštėje pamačiau kartuves su apie 20 pakartų jaunuolių.

Vaidas šiurpus, juo labiau, kad ir aš buvau rimtas kandidatas į tokį "išaukštinimą"...

GRĮZUS VĖL LIETUVON, prel. M. Krupavičiui atsivėrė šviesesni vaizdai apie kuriuos daug kartų buvo svajojęs. Jis buvo paskirtas dirbti prie Lietuvos Valstybės Tarybos Vilniuje.

"Pradėjau gražiausį savo gyvenimo laikotarpį — laisvos Lietuvos atstatymo ir tvarkymo".

Gražus jis buvo tuo, kad dirbta savam kraštui ir laisvai, bet ir nelengvas, nes tada Lietuvoje viską reikėjo iš naujo statyti. Prel. M. Krupavičiaus darbas čia paliko didelių pėd-

sakų, kuriuos istorikai aptiks net ir tada, kai bus dingę visi prisiminimai. Tai aišku štai iš ko:

"Išskyrus trumpą kelių mėnesių kairiųjų Lietuvos valdymą, visas demokratiškasis laikotarpis (1920—1926) buvo krikščionių demokratų vadovaujamas".

O jiems vadovavo prel. M. Krupavičius. Jis buvo lyderis tos partijos, kurios balsais buvo priimta Lietuvos demokratinė konstitucija (1922), Žemės Reformos įstatymas, įvesta Lietuvos valiuta (litas), įsteigtas Lietuvos Universitetas, sutvarkyta krašto administracija, priimta visa eilė kitų pagrindinių įstatymų. Prel. M. Krupavičius, turinčiam kalbėtojo dovaną, dažnai teko seimose tuos įstatymus ginti ir paversti. Ypač glaudžiai jo vardas yra susijęs su Žemės Reforma, kurią prel. M. Krupavičius ir vykdė kaip žemės ūkio ministeris. Sakoma, du tebuvo tada svarbūs ministriai: užsienio, kuriam teko atlaikyti Lietuvos valstybės sienas iš lauko, ir žemės ūkio,

kuris tas sienas vedžiojo valstybės viduje.

Čia reikėjo didesnio socialinio teisingumo, ir prel. M. Krupavičius vienu metu skyrė tam darbi visą savo energiją. Lietuva apklėjo nauji ūkiai, o

pečių beužsimetęs tėvelis. Jis, matyt, viską girdėjo ir tiek jau viskuo domėjosi, kad net jam smalsumas viršų gavo. Paėmęs tą dovanų kiaušinį ir prikišęs prie lango šviesos, tėvas apžiūrėjo jį iš visų pusių, susiraukęs nusispiovė ir išėjo laukan. Po valandėlės, praveręs duris, jis rūščiai tarė: "Petrai, arkliai paliuobti?" ir vėl nuėjo sau.

Petriukas gerai suprato, kad to dovanų kiaušinio išpuosinėjimas ne Jievtės darbas, kad kokio galvoto meistro, — visdėto jam ta dovana labai patiko, ir jis ją stačiai pamėgo: dažnai pasiims, būdavo, ją sau vienas, žiūrindes, šypsisis, džiaugsis.

Kuria proga viena iš Jievtės draugių jam pranešė, kad kitoms Velykoms esanti ruošinama dar gražesnė dovanėlė. Jis pradėjo apie Jievtę dažnyn galvoti, kaipdava susjūdavo apie ją ir pasvajoti.

Buvo karšta karšta liepos mėnesio diena. Pjovė rugius. Petriuką subegėdino tėvas prieš šeimyną, ir subegėdintajam ant širdies paliko baisiai sunku. Visi ėjo namo pietauti. Petriukas, apsimetęs pasakė norįs kokią į jų javus beinančią kumelaitę nuvaryti, pasilikti vienas. (Bus daugiau).

sų dainų, — visa tai buvo išreikšta mažu vaizdeliu kiaušinio lukšte.

Petriukas, visas nušvitęs, pavartė, pavartė kiaušinį, paprašė paveikslėlio paaiškinti. Jievtė, taip pat nedrąsi ir raudonuodama, aiškino kartu su savo draugėmis. Paskui jaunikaitis džiaugdamosis išidėjo kiaušinį į kišenę. Mergaitės, kaip staiga, lyg kad iš po žemių, būtų išdygusios, tiek pat ūmai ir pranyko.

Petriukas, nesulaukdamas nė vieno iš Giedučių atsikeliant, kažko ji truputį užtraudo. Petriukui tai patiko. Jis net nė neįjausdamas džiaugėsi. Bet jo džiaugsmas nepalyginti padidėjo, pažvelgus į iš jos gautąjį kiaušinį.

Ko ten nebuvo?! Ir rūtų darželis, ir mergaitė, darželio savininkė, rūtelės ravinti ir, suprask, nematanti bernelio, į tvorą atsirėmusio ir ją bekalbinančio; ir rūmelis, ir sodelis, ir tarp medžių vos matomas bestovis kryželis. Žodžiu, toks be tvarkos visas minčių ir spalvų sugrūdimas, kurio tiek turtinga galingoji mūsų tautos dailė, visas tas švelnumas, liūdnumas, skurdumas, nors ir aplygotis, betgi estetiškai neperdėtas jausmingumas, dvelkias iš mūsų poezijos, mū-

šis, ir pasirodė skrebelius ant

Iš raudonosios Kinijos grįžo ir lietuviai (2)

Ūkininkai sukilo prieš komunistus

KA REIŠKIA JŲ PAVARDĖS? MANDAGUMO PAVYDŽIAL UŽEINA KOMUNISTAI. "MOKYKIMES IŠ SAVO VYRESNIŲJŲ BROLIŲ". ŪKININKŲ SUKILIMAI. SUŠAUDE 15 MILIJONŲ KINIEČIŲ.

Palietėme ir kiniečių pavardes; kaip jos sudarytos ir ką jos reiškia? Paklausėm visiem žinomų vardų: Chang-Kai-shek, Mao Tse-tung, Chou En-lai. Žodėlis "Che" ar "Cha" reiškia vardą, o kitos galūnės yra jau pridėtinės su ypatinga reikšme.

Štai generalissimo Chang-Kai-shek galūnė "Kai-shek" reiškia kelių akmenys, kurie žymi mylias; o pavardė perkeltine prasme reiškia — "pažangos žmogus".

Taip pat ir komunistai vadai įprasmino savo vardus (šio meno jie pasimokė iš sovietų, pvz. Molotovas — reiškia plak-tuką, Stalinas — plieną). Chou En-lai — jo galūnė "En-lai" reiškia gerumo, nuoširdumo žmogų. Mao-Tse-tungas — rytinių šalių geradaris!

Pačią Kiniją vadina jie Chun-kok — centrinė imperija arba Chun-va — centrinė valstybė.

Misionieriam daug vargo sudaro ir skirtingi papročiai.

Kiniečiai yra ypatingai mandagūs ir savo kalboje nevartoja žodelio "ne".

Yra didžiai nemandagu kam nors pasakyti "nesutinku", "ne-padarysiu". Visada kinietis atsakys mandagiausį "taip". Vis-ką pažadės, o paskui nueis savo keliu ir pamirš.

Europiečiai tuos linkčiojimus ir saldžius "taip" ima už gryną pinigą, mano, kad parems jų planus, bet paskui

nieko nesulaukia. Dėl to reikia nusivilti ir iš naujo kombinuoti. Patys kiniečiai yra kur kas apskresni ir jeigu jiems sako "taip", jie supranta iš psichologijos iš žodžio gaidos, ar tas "taip" nereikš "ne".

ATEINA RAUDONASIS MARAS

1946 m. iš šiaurės pradėjo veržtis komunistai, o 1950 m. jau užėmė visą Kiniją. Kun. P. Urbaitis buvo vienoje Siu Chiau vyskupijos misijoje, kai ji užklupo komunistai.

Atvyko jie gerai pasirengę bet kokia propaganda laimėti masių simpatijas.

Kai iš misionieriaus miestelio traukėsi nacionalistai, vienas jų pašovė komunistų kareivį. Sužeistasis pasivijo nacionalistą, pabučiavo ir pasakė:

"Eik, aš tavo brolis".

Skleisdami propagandą, visas sienas nukabinėjo atsišaukimais, kuriuose skelbė didžiausius pažadus.

Pirmiausia ragino sunėsti visus ginklus. Girdi, jie nebus reikalingi, nes komunistai nuo visko apgins. Dovanojo senus nusikaltimus. Daugelis paklausė ir ginklus sudėjo. Pradžioje buvusiem nacionalistam tikrai nieko nedarė.

Tuoju uždraudė lošti kauliukais, kortomis, vartoti opiumą, nes tai esą imperialistų atnešti papročiai, kurie siekia susilpninti kinų tautą.

Visur skelbta pagarba žmo-

gui ir lygybė.

Kiniijoje yra garsi "kuli" kasta, — vežikai kurie vežimėliais vežioja žmones. Tuoju jiems buvo uždrausta vartoti senuosius vežimėlius, nes tai žmogaus išnaudojimas; liepė išigyti kojom minamus dviračius ir tik jais vežioti žmones. Tačiau dviračiai kalnuotame mieste labai nepatogūs, ir vežėjai, kurie dabar mina savo ratus, turi daugiau vargo.

Propagandos pavyzdžiu gali būti ir toks faktas. Traukinio konduktorius pirma patikrina bilietus, paskui atneša keleiviams arbatos o vėliau, visiem matant, šluoja vagoną. Tuo jis nori pasakyti, kad komunistų tarpe nėra ponų, kad jie dirba visus darbus ir visiem patarnauja.

Visuose miestuose buvo iškabinti šūkių

"Pasimokykite iš savo vyresniųjų brolių" — t. y. iš rusų.

Ir šių rusų pradėjo plaukti į visą Kiniją. Jie nesėdė ir pačias aukščiausias vietas, pasilikto nematomi "angelai sargai", kad kiniečiai nenuslystų nuo Maskvos linijos.

Pradžioje, komunistam užėjus, gyvenimas veik nepasikeitė. Nieko jie nedarė, nenorėdami sukiršinti masių. Kartu patys norėjo susipažinti su padėtimi. Bet maždaug po metų pradėjo jau gerai komunistų išbandytą spaudimą.

Viskas prasidėjo nuo duoklių.

Paprašė vieno ketvirtadalio viso derliaus. Gyventojai tam pritarė, juk ir anksčiau jie supylė duokles valstybei net 30%. Dabar komunistai net mažiau reikalavo. Bet to nebuvo gana, po poros mėnesių valdžia vėl įsakė sunėsti vieną ketvirtadalį. Šį kartą gyventojai nebuvo patenkinti, bet paklausė ir supylė savo duokles. Bet komunistai greit vėl paprašė to paties — vieno ketvirtadalio. Tai senas komunistų būdas nesibaigiamom pyliavom prispauti žmones, kad paskui galėtų iš jų atimti žemę ir suvaryti į kolchozus.

Paprašius trečią kartą pyliavos, prašidėjo neramumai. Sukilo ūkininkai.

Tą miestelį, kur gyveno kun. P. Urbaitis, sukilėliai apsupo ir net 7 valandas kovojo. Bet tik dabar jie apgailėjo, kad buvo atidavę ginklus. Sukilėliams trūko ginklų ir organizacijos. Jie turėjo trauktis į kalnus.

Komunistai griebėsi visų priemonių. Prasidėjo baisūs areštai. Beveik nebuvo šeimos, iš kurių nebūtų kas prisidėjęs prie sukilėlių ar simpatizavęs nacionalistam. Komunistai visur padidino įgulas, sargybas, prasidėjo sekimas, gaudymas.

Pats kun. P. Urbaitis tuoj po sukilimo buvo pašauktas pas ligonį į kalnus. Grįžtančiam kelią pastojų keli gink-

Kviečiame į Hartfordą

Spalio 8—9 d.d. Hartforde, Conn., įvyksta viso JAV rytinio pakraščio ateitininkų suvažiavimas 45 metų organizacinio darbo sukakčiai paminėti. Į šią šventę kviečiami visi ateitininkai, jiems prijaunantieji ir bendrai visi lietuviai ypač jaunimas.

Suvažiavimą pradėdame šeštadienį 10 val. šv. mišiomis lietuvių Šv. Trejybės parapijos bažnyčioje. Pamaldas laikys ir sutvirtinimo sakramentą vaikučiams suteiks J. E. vysk. V. Brizgys.

Po pamaldų parapijos mokyklos patalpose vyks atskirų sąjungų moksleivių, studentų ir sendraugių posėdžiai.

Bendras visų sąjungų posėdis bus 3 val. po pietų parapi-

juoti komunistai. Itarė kuniga esant gydytoją ir teikiantį pagalbą sukilėliams. Tik nuvestas pas karininką jis išsiaiškino ir išsivadavo.

Prasidėjus masiniam areštam, visi kalėjimai buvo pergrūsti. Kalėjimais buvo paversti ir kiti namai.

Antrais komunistų valdymo metais visoje Kiniijoje buvo nužudyti ir sušaudyti apie 15 milijonų žmonių.

(Bus daugiau)

L. MICKEVICIUTE.

A. KUPREVICIUS.

jos mokyklos saleje, 339 Capitol Ave.

Šeštadienio vakaras skiriamas pasilinksminimui. Toje pačioje parapijos mokyklos saleje vyks šokiai, veiks turtin-gas buketas ir gros geras orkestras.

Sekmadienį, spalio 9 d., 10 val. iškilmingos pamaldos. Jas laikys ir pragai pritaikintą pamokslą pasakys J. E. vysk. Brizgys.

Sekmadienio popietyje (3 val.) ruošiamas didžiulis koncertas — akademija miesto teatre. Dalyvauja St. Baranauskas, Andrius Kuprevičius ir L. Mickeviciute. Programą tvarko ir akompanuoja prof. Vyt. Marjosiūsus. Prieš programą į susirinkusius žodį tars prof. dr. K. Pakštas, Ed. Turauskas, tik šiom dienom atvykęs iš Vokietijos, ir k.

ST. BARANAUSKAS.

Hartfordą labai patogu pasiekti automobiliais, autobu-sais, lėktuvais ir geležinkeliais. Teatro salė koncertui, parapijos mokykla, kurioje bus posėdžiai, ir šv. Trejybės lietuvių bažnyčia yra visai arti geležinkelio ir autobusų stočių.

Norintieji gauti nemokamą nakvynę, ją užsisako iš anksto. Rašyti rengimo komitetui pirm. J. L. Giedraičiui, 1632 Broad St., Hartford 6, Conn., telf.: Jackson 5-0411.

Bilietai į koncertą gaunami irgi iš anksto pas platinojus Jūsų mieste ir teatro kasoje.

Hartfordo ateitininkai dės visas pastangas, kad atvykusiems svečiam bū-tų čia miela ir malonu.

Visus kviečiame ir visų laukiame Hartfordė spalio 8—9 d.

Rengimo Komitetas.

V. MARIJOSIUS.

Šv. Onos draugijos jubilėjus Pateršone

Rugėjo 25 d. Šv. Onos D-ja išpuodingai paminėjo savo 50 metų veiklos jubiliejų. Draugija buvo įkurta 1905 m. rugėjo 5 d. Išrašė vos 10 narių, bet jos savo energija, eidamos po namus ir kalbindamos kiekvieną prisirašyti, draugiją netikėtai išplėtė. Ir šiandien d-ja dar turi 50 narių. Pirmoji pirmininkė buvo Elzbieta Jonikienė. Antrojoji valdyboj buvo: ta pati Jonikienė (pirm.), dvi Ulčinskienės, Jasiukevičienė ir Gavelienė. Jubiliejinę valdybą sudaro: Domicelė Obelevičienė (pirm.), pirmininkavusi d-jai apie 10 metų ir daug dirbusi kitose pareigose. M. Zalnierauskienė, Ona Stanulienė, O. Leznevichienė, B. Bušniauskienė, K. Jusienė ir B. Baublienė.

Jubiliejus pradėtas Šv. Kazimiero bažnyčioje, kur kleb. kun. Kinta d-jos intencija atlaikė šv. mišias ir pasakė gražų pamokslą, prisimindamas, kad tik tokiomis draugijomis ir remiasi lietuviškos parapijos. Po to buvo privatus pusryčiai ir pats paminėjimo aktas įvyko 6 val. Liet. Piliėčių klubo saleje, kuri buvo kupinai prigrūsta narių ir svečių. Minėjimą ir puotą pradėjo pirm. Obelevičienė. Klebonui kun. Kintai atkalbėjus maldą, visiem vaišinantis, čia gimusi O. Stanulienė gabią lietuvių ir anglų kalba pravedė visą programą. Draugiją sveikinė ir nupaskakėjo jos istoriją kleb. kun. Kinta, Šv. Kazimiero d-jos, BALFo ir choro pirm. J. Sprainaišis, miesto majoras Lester F. Titus, Liet. Piliėčių klubo pirm. A. Gudonis, kun. V. Demikis, Pabaltijo Moterų Tarybos Liet. Klubo pirm. Keraitienė, Ig. Kulikaitis, Šv. Rožančiaus d-jos pirm. V. Matonienė, Mr. Frapolli, J. Yesolitis, M. Ragauskas, B. Obelevičius, J. Jasy, vargonink. V. Yustas, Mr. O'Byrne, parapijos sodalietis ir laidotuvių direktorius J. Kotran. Šv. Kazimiero d-ja įteikė pintinę gražių gėlių, kurias nutarta pasiųsti sunkiai sergančiai narei Sasnauskienei. Dalyvavo ir seniausioji narė Ona Dutkuvienė.

Visų kalbos buvo puikios, linkėjimai gražūs ir jų visų nesuminėsi, bet kai kas pažymėtina. Kleb. kun. J. Kinta pabrėžė, kad jo jaunystėje, ypač moterys buvo užimtos ir fab-

rikuose ir namuose, laikydamos nuomininkus, auginamos vaikus, apskalbdamos rankomis ir išlygindamos ant ugnies kaltinamais lygintuvais. Ir tada jos dar surasdavo daug laiko draugijų veiklai. O dabar, atsirado ir automatiškos skalbimo mašinos, elektriniai lygintuvai, bet naujoji karta neturi laiko ir draugijos neteko prieaugiaus. Ragino įtraukti naujų narių, kad neužgestų lietuviški židiniai, o su jais ir lietuviškosios parapijos bei lietuvių mieste majoras Lester Titus, kuris, pabrėžęs gilia draugijų prasmę, raminančiai pareiškė: "Tikėkite, Lietuva netrukus bus išlaisvinta iš komunizmo jungo". Tai tas pats majoras, kuris jau du kartus paskelbė Vasario 16 Lietuvos Nepriklausomybės dieną.

Linksmi nuteikė simpatingas laidotuvių direktorius J. Kotran, kuris yra nuolatinis lietuvių katalikų d-ju ir parapijos parengimų dalyvis ir rėmėjas. "Nenusigąskite", sako, "kad aš čia esu". "Kol jūs esate dar čia, jums nėra ko susirūpinti".

Meninėje programoje gražiai pasirodė trečios kartos lietuvių vadė M. Zelenytė (7 metų), gražiai pašokdama ir padainuodama. Duetą sudainavo M. Yustienė ir I. Stanulienė ("Motelio mano") — S. Šimkaus ir "Sokinėjo jauns bernelis" — J. Zilevičiaus) ir solo padainavo M. Zelanienė ("Graži čia giružė" — L. Šileliū ir "Nesigraudink mergužele" — A. Aleksio). Po to buvo visų dalyvių dainos. Visai programai akompanavo muz. V. Yustas.

Po gražių vaišių ir programos publika nenoriai skirstėsi, atšventusi labai daug pasidarbavusios parapijai, lietuviškumui, Lietuvai ir šalpos srityje draugijai, linkėdami jai stiprėti ir ryždamiesi jai talkinti, pritraukiant naujų narių. Bet, ar nepasikartos nors ir nemalonūs, bet teisingas muz. V. Yusto pareiškimas: "Per jubiliejus gražios kalbos, linkėjimai ir pažadai dirbti, o antryt viskas pamirštama ir vyksta vėl tas pats". Tai gražus išpėjimas visiems. Nepamirškim. O Šv. Onos Draugijai ir jos veikėjoms tarkim: "Ilgiausių metų". Jurg. Ezer.

PREL. M. KRUPAVIČIUS su kongresmanu Kerstėnu (vidury) ir Alto Informacijos Biuro direktoriumi M. Kižytė.

PREL. KRUPAVIČIUI SEPTYNIOS DEŠIMTYS METŲ

Atkelta iš 3 psl. juos padengė naujas javo želmuo, kuris augino duoną ne sulenkėjusių ponų prabangai, o alkanam lietuviui pavalgydinti. Kartais prel. M. Krupavičius už tai pravardžiudavo "kumečių ministeriu". "Man toks pravardžiavimas buvo garbė" — prisipažįsta dabar prel. M. Krupavičius.

Kai antrojo Didžiojo karo metu prel. M. Krupavičius buvo vokiečių suimtas ir išvežtas iš Lietuvos, "iš visų Lietuvos kampų pradėjo man plaukti įvairaus dydžio ir įvairaus turinio siuntinėliai. Vyravo dovanos ūkininkų, darbininkų ir naujakurių... Zarasiškis naujakuris siunčia, matyt slapta, išrukintų lašinių gabalėlių ir

dešrą. Laiškely pažymėta: kai mes buvom ubagai, tu mus rėmėi; kai tu ubagas tapai, mes tave remsim...

Kitas, bene uteniškis, atsiuntė ryšulėlį tabako... Tabako lapuose ir popierėlis su įrašu: nenusimink, mes, kaip buvė, su Tavim". Ir tai buvo jau po 20 metų. Žemės reformą pravedus. Nors šėtiškiai lietuviai ir sako: "Geri darbai greit pamirštami", tačiau ne visų. Prel. M. Krupavičius tikriausiai prisimenamas ir dabar tu naujakurių, kuriems bolševikai atėmė, kas buvo jiems duota ir jų pačių prakaitu jau įželdinta.

Tautininkams išgalėjus prel. M. Krupavičius buvo išvy-

kęs Prancūzijon gilinti socialinių studijų, o paskui Lietuvoje profesoriavo Vilkiškiu kunigų seminarijoje ir dirbo pastoracijos darba parapijose. Prieš pat antrąjį Didįjį karą, Lietuvai jau pavojun bepatenkant ir tautininkam savo vadžias atleidis, prel. M. Krupavičius vėl jungiasi į politinį darbą, bet čia pat jau ir bolševikų grėsmė, nacių okupacija ir tremtis.

Tremtyje jau dešimti metai jis stovi priekyje Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto, antrą kartą bolševikų už akių pasmerktas mirti, o savųjų be pagrindo užsiuolamas. Tačiau vis tebemini "Lietuvele", tą gimtąjį savo kraštą, kuriam tenori gero ir laisvės. Kai ji ateis ir nulsugs sunkūs rūpesčiai, dėl kurių susikryžiuojame ir apsidadome tame pat kelyje, tik tada pasirodys, kad prel. M. Krupavičius yra išvaręs dar vieną plačią didelio darbo vagoną. Tenka tikėtai palinkėti J. Kubiliatui išvysti savo darbo nunokusius vaisius. Ilgiausių metų!

S. S.

DAR GALIMA IŠGYTI pavieniams pirkėjams

(platiniojams nesuinteresuotiems dėl mažo t. rimo kiekio)

V. AUGUSTINO

LIETUVOS VAIZDŲ ALBUMA

Puiki dovana sveiktinaičių įvairioms progoms, tiems, kurie Lietuvos nėra matę, be to, ir mačiusiems gražus prisiminimas KAINA — \$5.00

"DARBININKAS"

680 BUSHWICK AVE.

BROOKLYN 21, N. Y.

LAISVĖS VARPAS

NAUJOSIOS ANGLIJOS LIETUVIŲ KULTŪRINE RADIO PROGRAMA
WBMS, 1090 kilocycles Boston 15, Mass.
Sekmadieniais 12:30 iki 1:00 val. pietų metu

VEDEJAS — P. VIŠCINIS

31 Bunker Ave., Brockton 4, Mass.
Tel. Brockton 8-1159-R.

Lietuvių Radijo Valandos Programa perduodama sekmadieniais

WHIL — 1430 kilocycles — Medford, Mass.

Kiekvienu sekmadienį nuo 11 iki 12 val. vidurdienio. Jei norite ką nors pasveikinti ar pranešti, tai asmeniškai iduokite ar suskite vedėjui ANTANUI F. KNEIŽIUI — Lithuanian Radio Hour, 50 Cottage St., Norwood, Mass. Skyriai: Lithuanian Furniture Co. — A. ir O. Ivaškai, 328 W. Broadway, ir Staysy Jakutis, 496 E. Broadway, So. Boston, Mass.; Antanas Daukantas Market, 187 Webster Ave., Cambridge, Mass. Telefonai: NORWOOD 7-1449; SOUTH BOSTON 8-4618 ar 8-1940; KIRKLAND 7-8533.

PARDUODAM NAMUS

Turime gerų namų pardavimui—Woodhaven, Richmond Hill ir kitose apylinkėse. Taipgi išnuomojame kambarius ir patarnaujame visokios apdraudos (insurance) reikaluose — greitai ir gerai.

J. P. MACHULIS

REAL ESTATE & INSURANCE

8656 85th Street, Woodhaven 21, N. Y.
Tel. Virginia 7-1896

JUOZAS GRABAU

REAL ESTATE BROKER

Tarpininkavimas perkant ir parduodant nekilnojamą turtą, patalpų bei butų nuomavimas; parūpinimas paskolų (mortgidge) ir t.t.

Sąžiningas ir greitas patarnavimas.

227 BEDFORD AVE. BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. STagg 2-7524

IŠ KOVŲ DEL LIVONIJOS (3)

S. SUŽIEDĖLIS

Salaspilio kautynės su švedais

Svedijos karalius Karolis IX 1605 metų vasarą vėl atsirado Livonijoje. Dabar jį saugo jo gerai karui pasiruošęs: prisidėjęs ne tik savo krašto vyrų, bet ir svetimų — suomių, vokiečių, prancūzų, danų, škotų. Viso jis turėjo apie 14 tūkstančių vyrų, padalytų į tris armijas: vieną jįsa vedė pats, iškopęs iš laivo pamaryje prie Pernavos, su kokiais 5000 karių; kiti armijai vadovavo generolas Mansfeldas, atsiradęs prie Rygos su 4000 vyrų, trečioji, vadovaujama gen. Lindersono, buvo išlaipinta prie Tallinno, estų sostinės.

Užėmusi visą Baltijos pamarį tarp Dauguvos ir Narvos, Karolis IX kariuomenė turėjo slinkti giliau į Livoniją ir iš jos veržtis Lietuvos linkui.

Padėtis susidarė grėsmi, nes švedai atmušti lietuvių kariuomenės, taip gerai ginkluotos ir tokios gausios, kaip švedų, nebuvo.

Jonas Karolis Katkevičius tuo metu buvo Tartu tvirtovėje. Jo karines pajėgas sudarė nepilni 4 tūkstančiai vyrų, iš kurių apie trečdalis buvo judriosios kariuomenės — raitelių. Kai jį pasiekė žinia, kad Ryga yra pavojuje, Katkus paliko Tartu pilį "Dievo valiai" ir su savo būriais patraukė Rygos link. Jam buvo svarbu sulaikyti gen. Lindersono armiją, kuri pamariu artėjo prie Rygos. Tačiau tasai švedų kariuomenės, jau anksčiau patyręs Katkaus "kieta ranka", iš mūšio išsukio. Dabar buvo eilė švedams užtaisyti Katkui pinkles.

GREIČIAU DAUGUVA TEKĖS ATGALIOS...

Karolis IX, iš savo žvalgų patyręs, kad Katkus neturi kariuomenės, nė trečdaliai tiek, kiek švedai, savo karo taryboje pasiūlė paimti tik 8000 vyrų, vadinti dveja tiek, kiek lietuvių, ir priešą ištaškyti. Gen. Lindersonas Karolį IX išpėjo (jis buvo Karolio žentas), kad su lietuviams nejuokautų ir pultų visa savo stiprybe:

"Jūsų Didenybė — kalbėjo gen. Lindersonas — greičiau pamatysite tekančią atgalios Dauguvą, negu iš karo lauko bėgančius lietuvius".

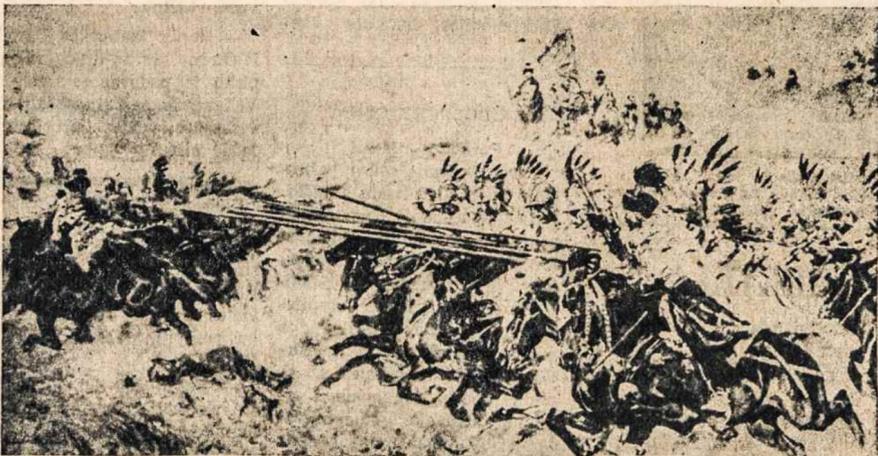
Patarimas buvo visai geras, bet niekas iš švedų nenumanė, kad tuo būdu jie visą savo kariuomenę išstatė į didelį pavojų.

Abu priešai susitiko netoli Rygos, dešiniajame Dauguvos upės krante, kalnuotoje ir miškingoje vietoje, kurią vokiečių riteriai buvo praminę Kircholmu (ten buvo pastatyta bažnytelė dar senais laikais,

tai "bažnytkalniu" ir vadinta); latviai ją vadina Salaspiliu.

Katkus išdėstė savo kariuomenę mišku apaugusiose kalvose, mažai matomas ir, dėdamasis, tartum lietuvių būtų pasiruošę trauktis. Savo kariuomenės jis taip pat visos nerodė, suglaudinęs dar eiles, kad ir tos, kuri stovėjo pamiškėje, atrodytų nedaug. Abu priešus skyrė slėnis, lygiai taip, kaip buvo ir garsiam Žalgirio mūšyje, kur Vytautas lūkuriovo,

o lietuvių raitų, tai šie prasiveržė iki pagrindinės švedų kariuomenės stovyklos — Salaspilio kalnelio — ir sukėlė paniką. Abi kariuomenės susimaišė kruvinose grumtynėse, sunku buvo atskirti, kur savas, kur svetimas. Švedai dar išsiuntė kovon savo atsargas, bet ir tos buvo išblaškytos. Katkus, kaip viesulas, visur sukaliėjo, šaukė ir ragino savuosius nepasiduoti. Kovos laukas nusiėjo, kur Vytautas lūkuriovo,

SALASPILIO KAUTYNĖS. Puola Katkaus raiteliai.

Klišė "Kario".

kol priešas nusileis nuo kalvės. Slėnyje susikaudavo tik atskiri kariai, vieni kitus viliodami.

Visi lietuvių buvo išklause mišų ir pasiryžę laimėti arba žūti.

Trauktis nebuvo kur.

LAVONAI UZKLOJO LAUKĄ

Kai Katkus sulaukė dar nedidelės pasparties, — apie 300 raitelių, kurie perplaukė Dauguvą; (tai buvo Kuršo kunigaikščio G. Ketlerio talka), — buvo pasiryžta švedus išviloti į kautynes pačiame slėnyje. Negausius lietuvių raitelių būrys švedus staiga puolė, susigrumė ir paskui ėmė bėgti. Šaukdami, kad ir kiti gelbėtusi, nes priešas smarkus ir stiprus. Karolis IX tada įsakė vytiis ir pateko į Katkaus pinkles: buvo užpultas iš visų pusių. Kadangi švedų buvo daugiau pėsčių,

krikti. Pergalė sviro lietuvių pusėn.

KARALIAU, IMK MANO ARKLĮ!

Iš kovos lauko dar suspėjo atsipalaiduoti būrys švedų raitelių, kurie apsupo savo karalių ir su juo spruko marių linkui. Lietuviams nusivijo iš pasokos, norėdami pačiupti patį Karolį IX. Jau buvo jį benučiumpą, kai karaliui krito arklys, bet jam suspėjo dar perduoti savo arklį vienas Livonijos riteris šaukdamas: "Karaliau, imk mano arklį!" Karolis IX tuo būdu paspruko, o už jį pasiaukojęs riteris buvo vietoje lietuvių nukirstas.

Iš lietuvių pusės Salaspilio kautynėse krito apie 100 karių, kaip liudijo pats Katkus. Iš švedų pusės 9000 nukautų, tarp jų ir Karolio IX žentas — gen. Lindersonas. Grobio

paimta keliolika patrankų, 60 vėliavų, daug karinės aprangos bei ginklų. Karolis IX išdas su brangenybėmis ir nemažai belaisvių. Švedų kariuomenės likučiai su pačiu Karoliu IX išplaukė už marių. Visa Livonija buvo išvaduota.

Salaspilio laimėjimui (1605 m. rugsėjo 27 d.) paminėti Karolis Katkevičius Kretingoje pastatydino bažnyčią.

Garsas nueina per Europą

Švedų kariuomenė anuo metu buvo viena iš geriausių. Visi bijojo bekylančios švedų galybės, kurią Katkus suplikė tikrai su keliais tūkstančiais vyrų. Tas garsas plačiai nuėjo per visa pasaulį, buvo stebima-

si lietuvių drąsa ir narsumu. Sveikinimo ir pagyrimo raštai atėjo iš Anglijos karaliaus Jokubo I, Vokietijos imperatoriaus Rudolfo, popiežiaus Povilo V ir net Turkijos sultono Achmedo I, kuris palieps savo rūmuose iškabinti Katkaus "nepaprasto narsuolio" paveiksą.

Iš tikrųjų, tai buvo garsas ir retas laimėjimas, Livonijai atnešęs taiką keliolikai metų. Tikslai vėliau, Lietuvos ir Lenkijos valstybei iš vidaus vis labiau aižėjant, nebuvo galima tuo laimėjimu tinkamai pasinaudoti ir Livoniją išlaikyti savo rankose. Didelė jos dalis vėliau vis dėlto atiteko švedams.

Salaspilio pergalė dar parodo, kad kovose dažnai laimi ne skaičiai, bet narsa, ryžtas ir stipri dvasia tv, kurie dėl savo krašto reikalų ir laisvės eina laimėti arba mirti.

NUO ALTORIAUS PRIE ATLANTO

WORCESTER, MASS.

Aušros Vartų lietuvių parapijos 20 berniukų, kurie tar nauja mišiomis, buvo išvykę visai savaitei atostogų pas pranciškonus į Kennebunkport, Me. Visiems berniukams stovyklavietė labai patiko. Vienas iš jų, Jeronimas Burdulis, apsisprendė būti kandidatu į pranciškonus ir jau mokosi jų gimnazijoje. Stovyklautojai labai dėkingi lietuviams pranciškonams ir šeimininkei R. Aleliūnienei.

Lituanistinė mokykla

Jau pradėjo naujus mokslo metus. Mokyklą moraliai ir materialiai remia prel. K. Vasys, jai vadovauja mokyt. Pr. Pauliukonis, pirmasis pamokas dėstė prof. J. Rauklys ir mokyt. J. Bakšys. Darbas pradėtas su 42 mokiniais.

Mokslu metus pradėdant, gausiai dalyvavo tėvai, kurių susirinkime išrinktas naujas tėvų komitetas: pirm. Marija Vidūnienė, Vyt. Mačys, J. Pipiras, El. Račiukaitienė, L. Sprindžiūnienė, Br. Sviklienė, Ad. Sermukšnis. Po pamokų ir susirinkimo visiems parodyta spalvotų kun. V. Martinkaus turimų Lietuvos vaizdų.

Tikybos pamokoms

vesti ir vaikus pirmajai komunijai ruošti Aušros Vartų lietuvių parapijoje šiemet atvyko dvi naujos Nukryžiuotojo Jėzaus seserys — Asumpta ir Imakulata. Iš praėjusių metų pasiliko sesuo Vincenta.

Išgražintoje par. salėje

pirmasis pasilinksminimas buvo suruoštas katalikiškojo jaunimo; šokiams grojo Rob. Zinkaus kapela.

Aušros Vartų Draugija

spalį 9 rengia maldininkų kelionę į naująją Marijos šventovę Putnam, Conn. Kitą sekmdienį draugijos narės Putnamo seserims paremti ruošia parengimą.

Šieno vežimuose

nuotaikingą iškylą suruošė Sv. Vardo Draugijos 40 vaikinių ir sodalietės. Po ekskursijos Kamaičių ūkyje buvo lauzas, kepiniai ir žaidimai.

Ateitininkai

ruošia muzikalinį vaidinimą "Šaltysius", kompozicija muz. Z. Snarskio; jis taip pat ir režisuoja.

Vyčių 116 kuopa

po seimų Newarke ir Bostone, po gegužinių, kuriose visi gausiai dalyvavo, šiuo metu organizuoja vyčių chorą, kuriam ėmėsi vadovauti V. Burdulis. Choro repeticijos būna pirmadieniais. Taip pat vyčiai smarkiai ruošias "minstrel show" vaidinimams, kurie bus lapkričio viduryje.

Meno ratelio

pirmininku išrinktas Jonas Naikelis, choro vedėju — Zigmas Snarskis, tautinių šokių vedėja — Izabelė Savickaitė. Meno ratelis nuolat vis auga. Bendruomenės suruoštoje rateliui arbatėlėje įstojo 20 naujų narių. A.

TONY MACHADO (Los Angeles) penki vaikai dėkoja Dievo Motinai, kad jų tėvas lakūnas, nukritęs su lėktuvu į Pacifiką, buvo išgelbėtas kartu su kitu lakūnu, o 3 žuvo. Lėktuvas buvo prekšinis.

REZOLIUCIJOS KUNIGŲ VIENYBĖS SUVAŽIAVIMO,

įvykusio rugsėjo 13, 1955
Scranton, Pa.

1. Kunigų Vienybės Seimas nepaprastai brangina ir vertina Balfio veiklą ir remia jo pasiūlytą rezoliuciją padėti atvykti dar 800 lietuvių, parūpinant jiems darbo ir buto garantijas. Tam tikslui parapijų klebonai prašomi išaiškinti parapijiečiams to reikalo svarbą bei sąlygas per pamokslus ir organizacijų susirinkimuose ir pabrėžti, kad tai yra paskutinis ir labai svarbus sponsorų vėjus, kuris baigiasi 1956 m., rugpiūčio 31 dieną, suprantant kad tas ateinančių metų rugpiūtis yra galutinė data ir sutartys prieš to mėnesio pabaigą jau turi būti suinteresuotų asmenų rankose — Vokietijoje.

2. K. V. Seimas užgiria ir pažada nuoširdžiai remti A. L. R. K. Federacijos numatytą programą:

- įvairiuose miestuose steigti būstus lietuviškam katalikiškam jaunimui;
- steigti tos rūšies jaunimui vasaros stovyklą;
- organizuoti Kristaus Karaliaus garbei minėjimus, akademijas;
- kartą metuose parapijų bažnyčiose pravesti rinkliavą Katalikų Akcijos Fondui.

3. K. V. Seimas reiškia padėką LRKSA pirmininkui L. Šimulčiui ir Vykdomosios Tarybos suvažiavimo dalyviams už

prisiūstą sveikinimą. Sužinoję, kad sekantieji metai LRKSA bus jubiliejiniai, t. y. 70-ties gyvavimo ir veikimo sukaktis, mielai sutinka Tarybos siūlymą sekančiais metais ruošti tos sukakties minėjimus ir bendrai sugyventi LRKSA veiklą visose parapijose. K. V. Seimas tiki, kad kai tik LRKSA Valdyba gerb. klebonams primins praktiškus savo jubiliejinis metų planus, jie noriai tai parems.

4. Išklause platesios veiklos pranešimo, K. V. Seimas džiaugiasi Lietuvos vyčių veikla Amerikoje ir tvirtina jų siūlomas rezolucijas: a. prie kiekvienos lietuviškos parapijos Amerikoje organizuoti Lietuvos vyčių kuopas; b. stiprinti ir gyventi katalikišką, lietuvišką veiklą jau esančiose kuopose; c. organizuoti parapijų jaunimą nuo 12 iki 16 metų, amžiaus į Lietuvos jaunųjų vyčių kuopas.

5. K. V. Seimas reiškia nuoširdžią užuojautą kunigams ir tikintiesiems nukentėjusiems nuo neseniai praėjusių potvynių, ypač gi Waterbury klebonui kun. Juozui Valantiejui ir Ansonijos klebonui kun. Benediktui Gauronskiui bei jų parapijiečiams.

6. K. V. Seimas, išklauseš Kunigams Selpiti Draugijos pranešimo, pritaria šios draugijos veiklai ir ragina kunigus stoti jos nariais.

7. K. V. Seimas, džiaugdamasis sekminga ateitininkų veikla, pažadėjo jiems visokeriopą paramą.

8. K. V. Seimas, išgirdęs Pasaulio Lietuvių Skautų Sąjungos vyr. dvasios vadovo pranešimą apie skautų religinį auklėjimą, ragina kunigus paremti lietuvių skautų veiklą, ypač prisilimti skautų dvasios vadovų pareigas.

9. K. V. Seimas pasigėrėjo gražiu "Lux Christi" leidimu ir praše Gerb. redaktorių tęsti leidinio redagavimą. Jam sutikus, Seimas pareiškė jam padėką ir geriausios sėkmės linkėjimus.

10. K. V. Seimas reiškia brolišką padėką kun. Jonui Baltusevičiui, Scranton liet. šv. My-

Tautos šventė St. Catherine, Ont.

Rugsėjo 24 d., St. Catherine ir apylinkės lietuvių iškilmingai minėjo Tautos šventę, kurią pagerbė savo atsilankymu Lietuvos konsulas Kanadai Vytautas Gylis su ponija.

Šventę pradėjo St. Catherine lietuvių bendruomenės pirm. Stepas Šetkus, pakviesdamas paskaitą skaityti konsulą Vyt. Gylį, kuris savo paskaita apžvelgė dabartinę politinę padėtį ir tarptautinio komunizmo grėsmę laisvajam pasauliui.

Meninę dalį išpildė solistė kolo parapijos Klebonui, už jo didį svetingumą šio Seimo metu: miela priėmimą, nuoširdų bendradarbiavimą ir tikrai skanius pietus.

Prel. Jonas Balkūnas
K. V. Seimo Pirmininkas
Kun. K. Balčys
Sekretorius.

Norite geros—meniškos fotografijos

PORTRETO, ŠEIMOS, VAIKŲ, ĮVAIRIŲ PROGŲ (vestuvių, krikštynų, gimtadienių, įvairių pobūvių ir pan.) NUOTRAUKŲ; norite atnaujinti seną fotografiją? Jums geromis sąlygomis padarys

VYT. MAŽELIS

gyv. 422 Menahan Str., Ridgewood, Brooklyn, N. Y. Skambinti tel. HYacint 7-4677

IŠ VISUR

● **Vyriausioji pranciškonų** vadovybė Romoje sekančiam trimečiui vadovauti lietuviams pranciškonams patvirtino provinciolu T. Jurgį Gailiūšį, jo patarėjais tėvus—Justiną Vaškį, Viktorą Gidžiūną, Placidą Barisą ir Pranciškų Gedgaudą.

● **"Darbininko" 40 metų** sukakties proga sveikino "Tėviškės Žiburiai" iš Toronto, atsisūdami tokio turinio laišką:

"Keturias dešimtis metų "Darbininkas" sėkmingai vadovavo didelei daliai Amerikos ir Kanados lietuvių išeivių, palaikydami juose jų iš tėviškių atsiveštą lietuvišką ir katalikišką dvasią bei skiepydami jiems krikščionišką socialinių problemų supratimą. Mes — "Tėviškės Žiburių" kolektyvas — su pasitenkinimu ir džiaugsmu stebime, kaip tvirtai ir užtikrintai "Darbininkas" ir šiandien tuo pačiu keliu žygiuoja užimdamas vis naujus ir naujus barus. Telengvina Aukščiausias Jūsų kelią ir tebrandina Jūsų darbo vaisių! Jūsų nuoširdus ir daug skėmės linkis Dr. A. Sapoka, "Tėv. Žib." redaktorius".

● **Kun. L. Musteikis** pakeitė savo adresą: 649 South 40th St., Omaha 5, Nebraska.

● **"Moteris"** Liet. Moterų žurnalas, pasirodys šio mėnesio gale. Jį redaguoja St. Prapuolenytė. Žurnalas eis 4 kartus į metus. Prenumerata metams 3 dol, garbės prenumerata 10 dol. Atskiras numeris 75 c. Redakcijos adresas: 194 Charlton Ave., W. Hamilton, Ont., Kanada.

● **Vasario 16 gimnazijai** pradedant mokslo metus, nebeatvyko 10 mokinių, kurie išemigravė. Vietoj jų įstojo naujodėl mokinių skaičius siekia apie 160. Su laiku, praplėtus patalpas, numatyta priimti dar daugiau mokinių. Vietoj kapelebučio vedėja ir kūno kultūros mokytoja, vietoj pasitraukusios A. Grinienės, pakviesta L. Skeivalienė.

● **Sydnejaus lietuvių** Australijoje pasiryžę pasistatyti lietuvių namus. Grynais pinigais surinkta per 1.000 svarų, tokiai pačiai sumai turima pasizadėjimų.

● **Ed. Valevičius** Kataboj, Australijos Mėlynuosiuose kalnuose, įsitaisė pirmąjį lietuvišką viešbutį, kur sultalpina 80 žmonių.

● **Paieškomas** Konstantas Gelbudas, gyvenęs Argentinoje. Pradaš atsiliepti: Mrs. E. Kasoer, 86—81 76 St., Woodhaven, N. Y.

● **Baltų klubas** suorganizuotas Naujoje Zelandijoje. Lietuvius atstovauja Ziginkas, Senkienė ir G. Procuta. Dabar klubui pirmininkauja Ziginkas.

● **Aleksandras Pliateris** pakviesdamas moksliniam darbams Chicagos universitetė, sociologijos skyriuje. Tame pačiame universitete jis neseniai apgynė disertaciją tema "Proto darbininkų lietuvių buv. D. P. prisitaikymas Amerikoje".

● **Jonas P. Vaičiaitis**, baigęs Clevelande inžinerijos mokslus, jį pagilinti išvyko į Angolą, Indiana, Tri-State College, kur studijuos mechaninę inžineriją.

IEŠKOMAS

Martinkus Liudvikas, sūnus Ferdinando, gimęs 1909 m., gyvenęs Vokietijoje, Frankfurto apyl. Paieško seseris Eugeņa ir Adelę. Pranešti: Mrs. Juškienė, c o Franciscan Fathers, 32 Rusholme Pk. Cr., Toronto, Canada.

Ką tik išėjo iš spaudos

KUN. VYT. PIKTURNOS

AMŽINOJI AUKA

MISIOS, JŲ ESME, VAISIAI, MALDOS IR APEIGOS

200 puslapių, iliustruota. Tai pirmas didesnis bandymas lietuvių k. duoti gilesnį šv. Mišijų aukos supratimą.

KAINA — \$2.00

Gaunama "Darbininko" administracijoje.

Ponas TOKS

Ponas Toks išslimpino į gatvę pasižmonėti. Ten vaikštinėjo daug žymių ir nežymių būtybių. Nužiūrėjo vieną išpūsta krūtine. Buvo matyt iš visko, kad tai būta didelio veikėjo, nes pro švarko atlapus tebetabalavo laikrodžio grandinė.

— Atleisk, — kreipėsi ponas Toks, jei valandėlę sutrukdyčiau. Gal žinai, kuri dabar valanda?

Užkalbintasis orių galvos linktelėjimu davė suprasti "žinau", ir ėmė kišti ranką į liemenės kišenę, kitaip sakant, siekė argumentų. Bet ponas Toks jam kapt už rankos:

— Tamsta tur būt nenugirdai! Aš tik paklausiau, ar žinai, kuri dabar valanda?

— Ką veiksi nenugirdęs, — teisingai žmogelis. — Bet jei tamsta neleidai man pasižiūrėti į laikrodį, iš kur aš galiu žinoti, kuri dabar valanda?

— Vadinasi nežinai — triumfo Toks.

— Kaip ne! Užmesiu akį ir pasakysiu, — spyriėsi žmogelis. — Tai tau, — pradėjo ponas Toks niurgzti. — Aš balta — jis juoda. Jei tamsta turi žiūrėti į laikrodį, tai reiškia, kad nežinai. Pasižiūrėjęs ir durnas pasakys...

— Bet tamsta juk norėjai žinoti laiką? — mikčiojo užklaustasis.

— Norėjau, bet, pasirodo, užtikau ant žmogaus, kuris gირiasi žinas ir nežino. Ką tamsta į tai?

— Aš, aš... nieko — stenėjo žmogus.

— Aš irgi nieko, tik tamsta nežinai laiko, prikaišiojo jam poras Toks.

— Eik sau su savo laiku! riktelėjo jam žmogus. — Man visiškai nereikia žinoti, kuri dabar valanda. Aš niekur neskučiu.

— Tai kam tą cibulį nešioji, — parodė į laikrodį ponas Toks. — Dėl gražumo? Geriau pasikabintum skambalą, tai ir aklas girdėtų, kad tamsta eini, o dabar... Cia veliesi kitiem po kojų ir iš to nėra jokios visuomeninės naudos.

Nei sudiev nesakęs, ponas Toks nuėjo į subuvimą, sekdamas rudeninės saulutės kryptį.

Vincas Kapsukas, bolševikas, kuris 1919 metais vedė į Lietuvą pirmus raudonosios armijos būrius ir buvo įsikurdinęs Vilniuje prieš tai gyvendamas Amerikoje (1917) redagavo Socialistų Sąjungos organą "Kovą". Už tuos nuopelnus dabar Marijampolė ir Vilniaus universitetas perkrikštija Kapsuko vardu.

ISPĖJIMAS per greitai važiuojantiems. Netoli Los Angeles per greitai važiuojantis Victor L. De-Casas sukėlė 5 mašinas. Užmušta vienos šeimos 5 asmenys (tėvas, motina, du broliai ir sesuo) ir dar vienas žmogus; sunkiai sužeisti 4. Soferis traukiamas į teismą už žmogžudystę.

PRADĖJO DARBĄ LITUANISTINĖ MOKYKLA

CLEVELAND, OHIO

Lietuvių kalbos ir kt. dalykų pamokos šv. Jurgio mokykloje pradėtos rugsėjo 19. Kaip yra prieš kelierius metus Clevelando vyskupo patvarkyta, jos ir šiomet ims po kitų ("normalių") pamokų. Taigi naudosis tik antraeilio dalyko padėtimi. Reiks grumtis ir su tais pačiais sunkumais. Kadangi pagal tokią tvarką pamokos įvairiose grupėse tegali vykti tik vienu ir tuo pačiu metu, tad ir vėl reikės verstis su keliais mokytojais.

Kad ir stovi napajudinama siena, lietuvio širdis tačiau džiaugiasi šiomis pamokomis: jos yra tie tautiniai žiburėliai, kurie mūsų mažiesiems rodo kelių į savo tėvų kalbą, literatūrą, istoriją, geografiją, dainą, muziką, papročius. Todėl sveikiname visus mokinius, kurie į tas pamokas ateina, didžiuojamės mokytojais, kurie šviesą skleidžia. Visiems ko geriausias nuotaikos ir ko didžiausio darbo vaisių!

Lituanistinės mokyklos vedėju šiomet sutiko būti A. Tamulionis.

Pradinės mokyklos mokiniams, kurie nelanko šv. Jurgio mokyklos, lietuvių kalbos pamokos bus šeštadieniais. Jų vedėju bus J. Žilionis. Augstesniųjų mokyklų mokiniams pamokos bus ketvirtadieniais Norwoodo bibliotekos patalpose. Jų vedėju bus V. Kavaliūnas.

Dail. Ad. Varnas atvyksta į Clevelandą, kur tapys muz. Alf. Mikulskio portretą, užsakyta jubilėjaus rengimo komiteto.

Naujosios parapijos karnavalas rugsėjo 15—18 d. praėjo su dideliu pasisekimu: visomis

dienomis lankėsi daug žmonių, tad buvo nemaža ir triukšmo. Girdėti, ir pelno gauta apsciai (jis skiriamas parapijos mokyklos, salės ir klebonijos statybos fondui). Stambiausia laimėjimų dovana — Chevroleto firmos automobilis — atiteko nelietuviui; lietuvis užtat pasidžiaugė kitu laimikiu — ištraukta gėrimų dėze.

Aldona Stempuzienė sekma dieni, rugsėjo 25, dainavo Nicklaus partiją Offenbacho "Hoffmano pasakose". Operą statė Caffarelli Opera Co.

Donato Balčiūno ir Nijolės Zydavičiūtės vestuvių pokylis rugsėjo 17 sutraukė daug svečių. Buvo matyti jaunojo dėdė dr. J. Balčiūnas su žmona ir jaunimu iš Cambridge, Ohio, Repšiai iš Chicagos ir kt. Bažnyčioje gražų įspūdį darė tautiniai drabužiais apsisitaisius pamergės. Sliūbo metu giedojo solistė A. Stempuzienė ir čiuurlioniečiai (abu jaunieji priklauso Čiuurlionio ansambliui).

Bendruomenės apylinkės valdyba iš apylinkės izdo pasiskyrė \$70 lituanistinės mokyklos tautinių šokių grupės Grandinės parengimų išlaidoms mokėti ir \$50 Neringos skaučių tunto stovyklos išlaidoms.

Bendruomenės parengimų kalendoriuj yra įregistruota: spalio 29 bendruomenės apylinkės vakaras senosios emigracijos lietuviams veikėjams pagerbti lietuvių salė; lapkričio 24—26 metinis Lietuvių Studentų Sąjungos suvažiavimas kroatų salė, 6314 St. Clair Av.; lapkričio 26 Ramovės skyriaus rengiamas Lietuvos kariuomenės minėjimas lietuvių salė.

Lietuvių salė yra naujai išdažyta (negalima pasakyti, kad spalvos būtų skoningos ir gerai parinktos) ir lietuvių klubo patalpos ruošiamos atremontuotos (darbas atliktas daug geriau ir skoningiau). Ryšium su tuo spalio 1 d. (šeštadienį) įvyksta banketas su šokiais (pradžią 6 val. vak., vakarienes 7:30 val.). Dalyvauti kviečia-

mi visi lietuviai, įėjimas asmeniui \$2.50.

Dirva, Clevelande einas tautininkų savaitraštis, spalio 9 d. mini 40 metų sukaktį. Minėjimo aktas ir koncertas įvyks slovenų auditorijoje St. Clair Ave. Kalbėti pakviesti Lietuvos konsulas dr. Petras Daužvardis ir A. Olis, koncertinę programą atliks solistai Ald. Stempuzienė ir Pov. Stogis, šoks lituanistinės vysk. Valančiaus mokyklos L. Sagio vadovaujamos tautinių šokių Grandinės šokėjos, akompanuos R. Brazaitienė. Pradžią 4:30 val. po pietų, biletai po 2, 1.50 ir 1 dol.

Mirtis šienauja: mirė J. Puškorius, O. Telyčienė, Z. Amšiejienė, mokyklų inspektoriaus J. Bendleris, pereita savaitę vėl iš gyvųjų tarpo išsiskyrė šie lietuviai:

Antanas Svetkauskas, Amerikoje gimęs, šv. Jurgio parapijos komiteto narys, sulaukęs vos 41 metų.

Juozas Žiburis, gimęs Lietuvoje (Virbalio parapijoje), į Ameriką atvykęs prieš 50 metų, vienas iš pirmųjų šv. Jurgio parapijiečių, sulaukęs žilos senatvės—86 metų. Domėjosi lietuvišku gyvenimu, buvo geros širdies (pvz. atsikvietė iš Vokietijos 12 tremtinių). Mirė rugsėjo 16, palaidotas Kalvarijos kapinėse 19. Būdinga, kad velionio karštą nešė tik tremtiniai.

Sofija Monstavičiūtė-Šilininė, gimusi Lietuvoje (Šiauliuose) 1902 m., į Ameriką atvykusi 1949 geg. mėn., mirė rugsėjo 19, palaidota Kalvarijos kapinėse 22. Šią šeimą užgriuvo dviguba nelaimė: kai žmona gulėjo mirties patale, vyras K. Šilinis laukė operacijos ligoninėje (jam taip pat fabrike buvo nupjauti kėli vienos rankos pirštai). SP

Manų statyba sumažėjo liepos mėn. 1000 vienetų, palyginus su pernykščiais metais. Sumažėjo dėlto, kad reikalaujama turėti daugiau savo sutauptų pinigų ir duodamos mažesnės paskolos.

Žinios iš Rochester, N. Y.

Nauji studentai. Šiais metais gražus būrelis Rochesterio lietuvių jaunimo įstojo į Rochesterio aukštąsias mokyklas. Štai jie: Gražina Musteikytė į Nazareth Colege, studijuos pedagogiką, Jonas Apanavičius į Rochesterio universitetą, studijuos fiziką, Saulius Jankus įvyko į New Yorką studijuoti baletą, V. Draugelis, Algis Druseikis, A. Grybauskas, Albinas Kurkulis įstojo, Rochesterio Technologijos Institutą, Algis Naujokas įstojo į Rochesterio universitetą, studijuos techniką. Malonu pažymėti, kad Algio Naujoko tėvas, Andrius Naujokas, jau treti metai kaip studijuoja Rochesterio Technologijos Institute chemiją.

Sumainys aukso žiedus. Irena Arlauskaitė ir torontiškis Edw. Punkris spalio 8, Rochesterio lietuvių katalikų parapijos bažnyčioje sumainys aukso žiedus. Irena Arlauskaitė yra veikli skaučių draugovės ir vietos choro dalyvė.

Lietuvių kalba šv. Jurgio parapijos pradžios mokykloje ir šiais metais mokoma normalių pamokų metu, kasdieną. Mokytojos yra šesėlis pranciškietės. Lietuvių kalba moko iš Kregždutės I, II ir III d.; be to, vyresniuose skyriuose Lietuvos istoriją iš Sruogienės Lietuvos istorijos ir geografiją iš A. Bendoriaus geografijos vadovėlio "Lietuva".

Jonas Žurauskas Dariaus ir Girėno skautų draugovėi nupirko ir padovanojo vėliavą. Vėliava, Jonas Žurauskas įteikė vasaros stovyklos užbaigtuvių laužo metu.

Augustinas Juodvalkis, šv. Jurgio liet. parapijos 5 klasės mokinys, laimėjo piniginę dovaną už tai, kad lietuvių skautų stovykloje visą laiką kalbėjo tik lietuviškai. Dovaną per vietos lietuvių skautų vadovybę paskyrė kleb. kun. Jonas Bakšys.

Balfui 400 dol. Rochesterio skyrius Balso Centru per siuntė 400 dolerių, prašydamas, kad šie pinigai būtų paskirti patiemis reikalingiausiems Vokietijos gyvenantiems lietuviams.

BRIDGEPORT, CONN.

Parapijos atilaidai. Praeitą savaitę mūsų bažnyčioje buvo 40 valandų atilaidai. Rytais ir vakarais pamokslus sakė kun. dr. Jonas Klimauskas, MIC. Procesija rūpinosi kun. F. Pranckus, A. Stanišausko vadovaujamas parapijos choras giedojo iškilmingus mišparus. Vargoninkas nuoširdžiai dėkoja choristams už jų atidų repetacijų lankymą. Į atilaidus atsilankė kaimyniniai lietuviai kunigai ir uoliai talkinai.

Choro koncertas. Visi nekantriai laukia metinio parapijos choro koncerto, kuriame čia pirmą kartą dalyvaus solistė Lilian Mickevičiūtė iš Worcesterio, Mass. Choras ir vyrų kvartetas ruošiasi naujom dainom. Nemira Lambergaitė suorganizavo šokių grupę, kuri pašoks lietuviškų tautinių šokių. Koncertas įvyks spalio 29 vakare parapijos salėje. Vietiniai ir apylinkės lietuviai kviečiami atsilankyti. Po programos bus šokiai, kur jaunimas ir senimas galės linksmai praleisti laiką. O.

PADEKA

Mano mylimai žmonai Zofijai Amšiejenei mirus 1955 m. rugpjūčio mėn. 27 dieną esu labai dėkingas už man padėjimą toje sunkioje valandoje kun. J. Angelaičiui, Šv. Panelės Nesiliaujančios Pagalbos parapijos klebonui, už velionės lankymą su Sakramentais ir paskutinių patarnavimų mirties valandoje, už pasakytą bažnyčioje pamokslą ir visiems trim kunigam už atlaikytas šv. mišias velionės intencijai. Nuoširdžiai dėkoju ir šv. Jurgio parapijos kleb. kun. Vilkutaičiui, jo gerbiamiems vikarams už maldas, užuojautą ir paskelbimą bažnyčioje apie velionės mirtį.

Ypatinga padėka p. Simonui Laniauskui už pasakytus žodžius prie kapo, p. p. Iz. Navickienei, A. Staškūnienei už ligos metu slaugimą ir darbą, Balso 55 skyriui, Moterų 35 kuopai, Labdarybės draugijos v-boms ir nariams už vainikus, gėles, šv. mišias ir užuojautas, M. Cicienienei, K. Maglienei, Garnienei, Drasutinei ir kitoms ponioms už darbą paruošiant po laidotuvių pusryčius, grabo nešėjam: J. Žukauskui, F. Navickiui, J. Venclovai, L. Staškūniui, St. Mažintui ir A. Spirakaičiui.

Dėkoju visiems, kurie aukojo šv. Mišias už jos sielą, už prisiųstas gėles, visiems lankytojams koplyčioje ar dar gyvai esant namuose, pareikštas užuojautas žodžiu ar raštu ir palydėjusiems į amžiną poilsio vietą — kapines.

Ačiū ir laidotuvių direktorei Mrs. Jacobs ir sūniui už malonų patarnavimą, visiems tiems, kurie prisidėjo vienokiu ar kitokiu būdu prie laidotuvių esu labai dėkingas.

Viktoras Amšiejus.

NEW YORKAS

DISPLAY

WE CATER FOR ANY OCCASSION

Its Cousin's Ben's for

Fine Food

Italian-American Favorites

Our Specialty

COUSIN BEN'S

Washington & Park Aves.

NUTLEY, N. J.

Nutley 2-9878.

HOROWITZ & MANTZ, Inc.

Tool Headquarters For

the DO-IT-YOURSELF fans

Come in and learn how far your

dollar can go.

LEHIGH 4-1488

2307 3rd Ave. (corn. 125 St.), NYC.

The Cloistered Contemplative

DOMINICAN NUNS OF THE

PERPETUAL ROSARY

form a Guard of Honor to the Most

Holy Virgin MARY MOTHER OF

GOD, with the perpetual recitation

of the Rosary day and night, in the

Presence of the Most Blessed Sacrament.

The Divine Office is chanted.

The characteristic spirit is the offering to God THROUGH MARY, IN

MARY, WITH MARY the perpetual

prayers, spiritual exercises, and

manual works. The Immaculate

Heart of Mary has given us a pledge

of salvation, the MOST HOLY

ROSARY.

Vocation Brochure on request

REVEREND MOTHER

PRIORRESS, O. P.

Perpetual Rosary Monastery

802 Court St., Syracuse 3, N. Y.

Chicago, Ill.

TELEPHONE:

DEARBORN 2-0819

TO PLACE

HELP WANTED ADS.

ASK FOR AD TAKER

HELP W. MALE

PRESS-MAN

COMBINATION

SIMPLEX MAJOR

Good rate and year around

work for competent man.

Apply:

J. S. PALUCH COMPANY

1800 West Winnemac

Immediate openings for

MEN at MUNTZ TV

for PRODUCTION WORK

Steady employment, good wages, automatic increases.

Free life and hospital insurance. Good transportation.

1000 Grey St., Evanston

Employment Office open Sat. to noon.

For information call

HOLLYcourt 5-1800 or DA's 8-7002

HELP W. FEMALE

GIRLS & WOMEN YOU ARE NEEDED AT

ADMIRAL

ASSEMBLERS WIRERS SOLDERERS

Clean... Light... Sitting work in Small Parts Division of our modern, well Equipped plant.

Steady Employment Good Wages

Apply at

4150 NO. KNOX AVENUE

Enter Knox from Montrose — 1 Block East of Cicero

TALARSKI FUNERAL HOME

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

380 Maple Avenue,

Hartford, Conn.

Maloniai patarnauja lietuviams naujai įruošose patalpose, prieinama kaina.

Tel. CHapel 6-1377

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.

Kabaretas

VYT BELECKAS, savininkas

Baras, SALE vestuvėms, parengimams, susirinkimams, etc.

1883 MADISON ST

BROOKLYN, N. Y.

Tel. EV 2-9586 (Prie Cooper Ave. 1000 ft. Ridgewood)

Tel. APplegate 7-0349

TELEVIZIJOS ir RADIO TAISYMAS BANGA

340 RIDGEWOOD AVE. BROOKLYN, N. Y.

Garantuotai taisoma televizija, kambariniai bei auto radio stiprintuvai (amplifiers), plokštelių automatai (record changers).

Aptarnaujami rajonai: Brooklyn, Maspeth, Woodhaven, Richmond Hill, Ozone Park, Forest Hill, Jamaica.

Darbas atliekamas prityrusio techniko, pripažinto RCA Instituto, New Yorke.

Darbo valandos: kasdien nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak. pirmadieniais nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak.

ŠACHMATAI

VEDA K. MERKIS

Vladas Mikėnas, tarptautinis meistris, rungsi labai stiprios sudėties Parnu turnyre Estijoje. Turnyrą laimėjo P. Keres su 9½/2, Radviir 6, trečią vietą pasidalino Iivitsky, Liental ir Mikėnas po 5 tš. Žemiau liko didmeistris Rogozin, Tolush, Suetin ir kt.

Švedija. Tarponinį turnyrą laimėjo Bronštejn su 15½, P. Keres 13½, Panno 13, Petrosian 12½, Geller ir Szabo po 12, Filip, Pilnik ir Spassky po 11. Šie devyni kvalifikavosi į 1956 m. Pasaulio kandidatų turnyrą (įvyks Olandijoje) prie kurių prisijungs pr. kandidatų turnyro laimėtojas B. Smyslovas, Amerikos meistrui A. Bisguierui tarponinėse p-bėse nekaip pavyko, jis surinko 8 taškus draug su švedu Stahbergu.

D. Britanija. Southend "Open" p-bes laimėjo Persitz, Popel ir Wade, turėdami po 8 tš. Dalyvių tarpe randame 2 lietuvius šachmatininkus: A. Bučys surinko 5 tš. ir P. Mončiūnskas 4 tš. (British Chess Magazine, Sept. 19 55).

Australija. Šydnejaus "Kovo" pirmenybes laimėjo Sydnejaus universiteto meistris Vytautas Patašius, kuris neseniai lošė N. S. W. valstybės rinktinėje rungtyne su Victorija. 2 vietoj Juozas Maščinskis, 3 K. Venclova.

New Yorko "Chess Review" rugsėjo nr. atžymi P. Tautvaišos laimėjimus Chicago's ir Great Lakes p-bėse, P. Vaitonio — Ontario p-bėse ir I. Zalio — Montrealio žaibo p-bėse. "Postal Chess" skyriuje randa-

me, kad Skėma įveikė Harrisoną (52-Nf) ir Manną (55-N), Žalys sudorojo Chapuisą (52-N), Stonkus įveikė Deerą (54-P), Racaitis — Nussą (55-C). Kontautas baigė lygiom su Archipoffu (52-Nf).

Lietuvių Dienos rugsėjo nr. įdėjo apžvalginį straipsnį "Lithuanian Chess" draug su Vaitonio, Tautvaišos, Arlausko, Žalio ir Chicagos, New Yorko, Bostono lietuvių komandų nuotraukom.

Jei nori ką paskelbti
DARBININKE,
skambink telefonu:
Glennore 5-7068

DISPLAY

Week-end Retreat for
Young Ladies

OCTOBER 7 to 9

For Reservation—Contact

SISTER ANTHONY

Queen of Heaven Convent

Bearch 132nd and Blvd.

NEptune 4-6200

Belle Harbor, N. Y.

DA-COSTA STUDIOS
Religious Articles
908 Elizabeth Avenue
EL 4-9194
Elizabeth, N. J.

LATIN ORCHESTRAS
Conducted by Arsenyo Rodre-
ques. Available for weddings —
Ball Rooms — and all social
functions. For information phone
Narciso H. Saavedra 163 E. 116
St., N.Y.C. TR 6-4037.

DISPLAY

\$2.00 SERVICE CALL
on any make Television Set
Phone: BE 8-2808. Ask for
NORMAN

PARKWAY TELEVISION
Authorized Admiral Dealer
8401 3rd Ave., Brooklyn, N. Y.

SELL CATHOLIC CHRISTMAS CARDS

MAKE \$50 EASY IN SPARE TIME
Lovely New Religious Cards. Sell
21 for \$1.00. Make 100% profit.
Write for Samples. Excelsior Greet-
ings, 99 St. Andrew Place, Yonkers,
N. Y.

NEW BOARDING HOME FOR
the aged at 30 Davis Ave. Rock-
ville. Large spacious rooms, also
private rooms to accommodate
couples. Reasonable rates. Tele-
phone Rockville, TRemont 5-1011,
Massack Memorial Home.

CHINCHILLA BARGAIN
Must sell at once 3 pair and
two females — for \$800 — Price
includes all equipment. James
O'Sullivan, 5838 Catalpa Ave.,
Ridgewood, N. Y. HE 3-0588.

PHOTOGRAPHY
WEDDING — CLUB GROUPS
Anniversary & Children Portraits
Specializing in Church Activities
— PHOTO-STAT SERVICE —
LUBECK
220½ E. Main St. Bound Brook
Ask for MR "L" ELJot 6-3598.

RODGERS TELEVISION
Guaranteed Service in Electronic
Field 17 Years. Admiral, Crosley,
Philco, RCA, Zenith, ETC.
\$300 plus parts.
406 East 78 St.
For prompt Service Call
LE 5-1920
Ask for Bob

CHINCHILLAS
HIGH QUALITY BREEDING
SACRIFICING AT \$250
PER PAIR AND UP
JA 6-0153

RELIGINIAI ATVIRUKAI
14 skirtingų progų atvirukai
\$1.00 Postpaid
Siųsk pinigų ar money order:
Patey's
CARD AND GIFT SHOP
217 Boglevard, Dept "L",
Hasbrouck Heights, N. J.

Don't shop Around Town. Call
ROUND TOWN ROOFERS
Water-Proofing—Exterior Painting
REPAIRS OUR SPECIALTY
Leaders, Gutters, Shingling, Siding
Easy Time Payments
No Down Payment
GEdney 8-6158
Ask for "Bob"

SCHOOLS

COLUMBIAN
Evening High School
Classes Start Sept. 19th
7 to 10 p. m.
Men and Women

A distinctive Academic Evening
School, Classes for Beginners and
Advanced Students. Time saving in-
struction. Experienced Faculty.
ALL HIGH SCHOOL SUBJECTS
Chartered by the Board of Regents
Approved by the Catholic School
Board of New York City Accredited
by the Board of Education of
New York City.
DR. HERMAN E. MANTEL,
Principal
LOW TUITION FEES
Write or Phone for Booklet CN
189 E. 76th St., N. Y. 21, N. Y.
BUtterfield 8-4455
The Only Catholic Evening High
School in the City of New York

NEW YORK FOUNDING HOSPITAL

175 East 68th St., New York 21, N.Y.,
TRafalgar 9-2200; Conducted by
Sisters of Charity; one year course
in child care for those who desire
to be trained as Infant Care Tech-
nicians. Courses begin in Septem-
ber and February. Students must
be high school graduates between
the ages of 18 and 25. For further
information, apply to the Director of
the School.

PRIVATE TEACHING LESSONS
INDIVIDUAL instructions. Eng-
lish (Remedial reading, Gram-
mar and Composition), Math
(Arithmetic - Algebra). Element-
ary through Junior High. Reason-
able Cost. INGersoll 2-8305.

LAMB'S
BUSINESS TRAINING SCHOOL
Typing, Shorthand, Accounting,
Individual instruction and progress
DAY AND EVENING SESSION
Adult Classes. Enter any Monday
370 Ninth St., Cor. Sixth Ave.
Brooklyn 15, N. Y. SOutH 8-4236

DIRECTORY OF DISTINCTIVE SCHOOLS AND COLLEGES

CATHOLIC — DAY — BOARDING — MILITARY BOYS — GIRLS
COED — ELEMENTARY & PREPARATORY

ELIZABETH SETON SCHOOL, 1061 North Broadway, Yonkers 3, N. Y. Resident Pupils, Yonkers 9-4000; School, Yonkers 9-5900; Sisters of Charity; Mother Mary Berchmans, Directress; 200 Students; College Preparatory, Secretarial and Home Economics; Resident Students \$1600; Non-Resident \$500.

ACADEMY OF THE SACRED HEART OF MARY, Sag Harbor, L. I. For Girls only. Tel. 5-0087; Mother Thomas, Principal; 225 Students; Elementary and High School; Commercial Electives; Day \$250 and Boarding \$800.

ST. MARY'S VILLA ACADEMY TABLE BOCK — SLOATSBURG, N. Y. Boarding School for High School Girls Academic and Commercial Courses Affiliated with the University of the State of New York. Conducted by the Sisters Servants of Mary Immaculate Address Sister Superior Telephone Number Sloatsburg 32378.

LACORDAIRE SCHOOL, Upper Montclair, N. J. Ideal school for girls. Small classes, Sisters of St. Dominic, Montclair 2-10248. Accredited by Mid-College Prep. and Elementary Departs. Music, Athletics, Drama, Typing, die State Assoc.

HIGH SCHOOL GRADUATES — COLLEGE MEN
desiring to serve Christ in the South as Priests or Brothers, write to
Fathers of the Oratory, Rock Hill, South Carolina

GEORGIAN COURT COLLEGE, Lakewood, N. J. Lakewood 6-0940; Sisters of Mercy; Sister Marie Anna, President; Sister Mary Giovanni, Dean; 250 Students; A. B., B. S. Degrees; Day and Resident; Tuition \$500; Board and Room \$750. Address, Secretary.

MOUNT ST. MICHAEL, A Country Boarding and Day School For Boys Within N. Y. City Limits Conducted by the Marist Brothers. Write for Catalogue or phone 4300 Murdock Ave. Bronx, N. Y. (66) Fairbanks 4-1400.

ACADEMY OF NOTRE DAME, Tyngsboro-on-the-Merrimack, Mass. Resident and Day School for Girls. Elementary and High School Depart-ments. Conducted by Sisters of Notre Dame of Namur. Address: SISTER SUPERIOR, Academy of Notre Dame, Tyngsboro, Mass.

MARYMOUNT COLLEGE
NEW YORK CITY
Conducted by the Religious of the Sacred Heart of Mary. Four years Liberal Arts, B. A.; B. S. Degrees. Accredited Information, Secretary: Marymount College, 221 East 71st St., N. Y. C.

ST. JOSEPH HILL ACADEMY
ARROCHAR PARK STATEN ISLAND 5, N. Y. Tel.: Saint George 7-1904
Conducted by the Daughters of Divine Charity. Chartered by University of the State of New York. Primary and Elementary Day School for BOYS. Primary, Elementary, Grammar and High School Boarding and Day for GIRLS

HOLY FAMILY ACADEMY
BAYONNE, N. J. Telephones HE 6-4417, FE 9-7841
A Day High School for GIRLS. Conducted by the Sisters of St. Joseph Courses Academic and General with Commercial Subjects.

SAINT MARY'S ACADEMY
LAKEWOOD, NEW JERSEY
Boarding & Day School for GIRLS. Pre. Primary, Primary and Element-ary. Conducted by the Sisters of Mercy. Write for Catalogue "L"
250 Forest Ave. Lakewood, N. J.

OUR LADY OF VICTORY
SCHOOL OF NURSING
Benedictine Hospital Kingston, N. Y. Kingston 2-500. Conducted by Sisters of St. Benedict. Classes start in September Requirements. Accredited High School Diploma with two years of Science, 17½ to 35 years of age. Apply now for admission.

RICE HIGH SCHOOL, 124 St. & Lenox Ave. N. Y. 27 N. Y. Conducted by the Christian Brothers of Ireland. Gymnasium, Auditorium, Cafeteria, Swimming pool.

COLLEGE MISERICORDIA, Dallas, Pennsylvania. A Residential and Day College for the Higher Education of Women. Conducted by the Sisters of Mercy of the Union. Incorporated Under the Laws of the State of Penn. Fully Accredited. Address the Dean.

SAINT MARY'S ACADEMY
LEONARDTOWN — MARYLAND. Boarding School for Girls Elementary and High School. Departments. State Affiliation. Terms Moderate. Apply to the Directress.

ST. MARY'S HOSPITAL SCHOOL OF NURSING,
1298 St. Mark's Ave., Brooklyn, N. Y. PResident 4-8600; Conducted by Franciscan Sisters of St. Joseph; Sister M. Silverine.

CHAMINADE

MINEOLA, LONG ISLAND
A high school for boys taught by MARIANISTS. A high school fully accredited by the New York State Board of Regents and the Middle Atlantic States Association of Secondary Schools and Colleges. A high school that offers a complete extra-curricular program. A high school that features speech and speech activities.

SPEAK

French — Spanish — Italian
German — Russian — English
Hebrew — Arabic — Greek
Chinese — Armenian — Swedish
Portuguese — Polish — Japanese
DAY AND EVENING CLASSES
NOW FORMING
Immediate conversation. Group and private lessons. Classes for children.
TRANSLATION BUREAU
Free Literature On Request
EASY TERMS
The Vidli-Rock School
of Modern Languages
5 Haynes St. Hartford
Tel. CH 7-5696

RELIGIOUS VOCATIONS

DOMINICAN SISTERS OF THE PERPETUAL ROSARY
Cloistered, Contemplative Community forming a Guard of Honor for Mary, by recitation of the Rosary every hour day and night. Sisters also chant the Divine Office. Are engaged in making Vestments and other works of art. Apply to: Rev. MOTHER PIOUS, 14th and West Sts., Union City, N. J.

The Men's Sodality Of The
CHURCH OF ST. IGNATIUS LOYOLA
Invites you to hear
PROF. LOUIS F. BUDENZ
Lecture on
"The Techniques of Communism"
at
McKinnon Auditorium,
St. Ignatius School
50 East 84th St., New York City
Every Tuesday Evening at 8 P. M.
September 13 Through November 8
All are welcome. Donation \$1.00.

DISPLAY

WE BUILD NEW HOMES
CARPENTER—BUILDER
Contracting, Alterations, Repairs
DANZA SA. 7-4263

MERGAITES...

Pasirink profesija, kuria galėsi didžiūotis ir tuo pačiu laiku tarnausi Dievui ir žmonijai. Ši-toji yra katalikiška ligoninė, pripažinta New Jersey slaugymo bordo.

St. Francis Hospital and School of Nursing
25 East Hamilton Place
Jersey City, New Jersey.

DOLLY MOUNT NURSING HOME
20 Valley Road, Clifton, N. J.
Under State License
A newly established home that is quiet, restful and luxurious. Located on spacious grounds. For the aged; chronically ill; and convalescents.
24 Hour Nursing Staff
Owned and operated by:
SYLVIA NOLL BOLSTER, R. N.
MARY BOLSTER VADNAIS, R. N.
Telephone LAmbert 5-7677

VACATIONS

SMITH'S ADARE MANOR
Box 52 Purling NY.
Tel.: Cairo 9-2467
Hot-Natural swimming pool.
Lawn sports, Good American home style meals.
Innerspring mattresses.
Cold water, bicycles, horses. Near Village and catholic church. Reasonable rates. Open during sept.
Write for booklet "L"

WIN YOUTH FOR CHRIST...

IN THE CLASSROOM
IN THE SHOP
ON THE PLAYGROUND
AS A BROTHER OF CHARITY
For Information, Contract:
THE VOCATIONAL DIRECTOR
Boyhaven, West Newbury, Mass.

LOVE FINDS A WAY
to serve Christ and save souls in Hospitals, Schools, Day Nurseries and the care of orphans and underprivileged children. Young ladies are invited to "find this way".
Write to: Vocation Directress
Sisters of St. Francis
Immaculate Conception Mother-house, Hasting on Hudson 6, N. Y.

BUS. OPPORTUNITY

PAINT STORE & BLDG. EST. 34 YRS. Low overhead, income \$45,000 Yearly Selling Only Because Of Illness. Sacrificing for \$25,000. EV 8-1881.
55 Tompkins Ave., Brooklyn, N.Y.

CHINCHILLAS REASONABLY PRICED
CALL FL 7-7390.

MACHINE shop for sale, private owner. Dealers welcome. Unusual Bargain.
HI 6-3154

REAL ESTATE

FLUSHING, MURRAY HILL.
Income of \$138.00 plus 5 rooms on title, house in excellent condition. Convenient neighborhood, walking distance to catholic school and church, principals only, must be seen, \$17,000
FL 9-0042

MT VERNON. Interracial Graham School. English stucco, 7 rooms. 1½ bath, excellent cond: new oil, gar extras. Conv. low tax, \$18,900, near catholic institutions. Owner:
MO 8-1109

DOBBS FERRY 5-bedroom House Dining room, kitchen, living room, fireplace, tile bath. Expansion fan in attic. ¼ acre of land. Rock garden and lily pond. Two-car garage. Near catholic school and church. Asking \$23,000. Owner Do 3-4939.

HEMPSTED, W. Brick bungalow, 7 rooms, newly decorated. Convenient to all trans, schools, near catholic institutions. Extras, \$14,800. Owner, IV 6-5304.

HOUSES FOR SALE PENNSYLVANIA. FIVE Room dwelling. All conveniences. 2 acres of ground. To close estate \$9,500.00 Situate at Greeley, Pike County, Pennsylvania.

FOUR (4) Room bungalow breeze-way garage. New. To close an estate. \$9,500.00. Situate at Millford, Pike Co., Pa.
Both Homes in Catholic Arreas. Thos. A. Casey, Broker Matamoras, Pa.

MILFORD, PA. — Colonial house consisting of 15 rms. and baths, 4 furn. All year business, good locat-ions, modern, convenient, mostly ion. Ideal for retreat house **CORCORAN HOUSE**, 109 Broad St. MILFORD 5131.

SULLIVAN COUNTY—Health Res-ort; \$35,000. Value for \$25,000. Hotel fully equipped, accommodates 36 persons. 5 acres. In Delaware River Valley, Pocono Mts. Near Erie Station, Post Office, schools, stores, camps, 3 Catholic. Owner ill, must sacrifice, leaving soon for Florida. Terms arranged. Ideal for retreat house. Write for appointment.
Lillian Coleman, Rep.
HARRY FOSS AGENCY
Port Jervis, N. Y.

MERRICK — Cure of Ars parish and school. 8 rooms, 4 bedrooms, brick and stone front, attached garage, 75 x 100, storms, screens, fully landscaped, fireplace, walk to railroad, shopping, \$22,000. Near catholic school and church. Call FReeport 8-5735.

HICKSVILLE. Must sell—Deluxe all brick—split level corner house nr. Northern State Pkway, 7 months old—3 bedrooms—2 baths—2 car gar.—finished recreation room—many extras include storms—screens—refrig.—washers—Venetians. Established community, excel. shopping—schools, transp. Near catholic institutions. \$21,500. Arrange own mortgage. Principals only.
WE 1-7488.

NEW ROCHELLE.

Interested in spacious Westchester living ideal for your young children? Then come see our lovely spacious home set on 2 acres within walking of catholic institutions. (urbesline convent. Iona College). Please Phone for appointment from 9 A. M. to Noon and from 1 P. M. to 8 P. M.

GREAT RIVER, WATERFRONT. Bulkheaded, 400' Dock — 50 miles from N. Y. C. 17 rooms, full attic, 6 baths, powder room, 2 car garage, almost 5 acres lawns and large trees, weekdays PL 3-8477 9 A. M. to 5:30 P. M.

HELP WANTED FEMALE

LADIES — Make money for yourself, church or club, making and selling costume jewelry. Easy to make large profit. Instruction free. **JIFFY CREATORS, INC.**
418 Atlantic Ave., Brooklyn, N. Y.
MA. 4-7803.

Employment Agencies

ARE YOU A COOK—MAID—NURSE HOUSEWORKER—WAITRESS? NEED A GOOD JOB? VISIT THE FINNISH AGENCY
860 MADISON AVE. N. Y. C.
BU 8-6562
You'll be so glad you did.

GENERAL HOUSEWORKERS
Immediately; sleep in; \$30-45 weekly. Saavedra Agy, 145 E. 116 SA 2-7190.

WHAT CATHOLICS BELIEVE

A Complete Course of Catholic Beliefs and Practice for NON-CATHOLICS and CATHOLICS.
Intention to become Catholic not required in order to take course.
Text Books - Information - Literature Instructions, all without Cost or Obligation. Discussion, Questions most Welcome.
BEGINS TUESDAY, SEPT. 27
CLASSES WILL BE HELD TUESDAY and FRIDAY EVENINGS from 7:30 P. M. to 8:30 P. M.
at

ST. MARY'S HIGH SCHOOL

MECHANIC STREET PERTH AMBOY
Further Details
Phone HI 2-0039

FOUNDLING'S EIGHTY-SIXTH ANNIVERSARY OLD FASHIONED FAIR

EXCEPTIONAL GIFTS FOR ALL
Come and have a good time yourself and help us to provide better times for our little ones.

FRIDAY SEPT. 23 SEPT. 30	SATURDAY SEPT. 24 OCT. 1	SUNDAY SEPT. 25 OCT. 2
---------------------------------------	---------------------------------------	-------------------------------------

From 6 to 11 P. M.
ALSO

SATURDAY SEPT. 24 OCT. 1	SUNDAY SEPT. 25 OCT. 2
---------------------------------------	-------------------------------------

From 2 to 5 P. M.

AMUSEMENTS REFRESHMENTS

ADMISSION FREE
NEW YORK FOUNDLING HOSPITAL
68th STREET and LEXINGTON AVENUE
New York 21, N. Y.

CATHOLIC MEN and WOMEN

Do You Want to Work For God As Well As For Yourself?

Extension
Offers Permanent and Growing
The Leading Catholic Monthly
OPPORTUNITIES

To Catholic Men and Women Interested in Combining Their Sales Talents With a Vigorous and Vital Form of Catholic Action. We Have Openings For Full Time Representatives In the State of Connecticut.

Selling

Extension

By Rewarding, Spiritually and Materially
For Further Information Write:
T. M. Cunningham, District Manager
EXTENSION
Room 543 — 410 Asylum Street — Hartford, Conn.

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVŲ LAIKRAŠTIS
 APJUNGĖS
 AMERIKA, LDS ORGANŲ DARBININKŲ IR LIETUVIŲ ŽINIAS
 680 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK

NEW YORKO NAUJIENOS

Minės sukaktį

Spalio 2 d. įvyksta Apreiškimo parapijos Gyvojo Rožančiaus draugijos 40 metų gyvavimo paminėjimas. Iškilmingos mišios 8 val. ryto. Po mišių — bendri pusryčiai parapijos salėje. Įžanga 1 dol. Draugija turi 300 narių, jai vadovauja Zuzana Gudaitienė.

Ed. Turauskas,

atvykęs iš Vokietijos į Pavergtųjų Jungtinių Tautų sesiją, spalio 8—9 dalyvaus ir kalbės Hartforde ateitininkų suvažiavime. Ed. Turauskas yra vienas iš pirmųjų ateitininkų, yra buvęs Ateitininkų Federacijos Tarybos pirmininkas.

Jokūbas Stukas,

„Lietuvos Atsiminimų“ radijo direktorius spalio 1 d. išskrenda Chicagon. Ten dalyvaus Alice Stephens sukaktuviniame bankiete ir lankys savo pažįstamus.

Bilietus į koncertą Hartforde

galima gauti Darbininko redakcijoje (tel.: GL 5-7281) ir pas kun. J. Pakalniškį, 259 N. 5th St. (tel.: EV 7-2111). Koncertas įvyksta spalio 9 d. 3 v. p. p. Bushnell Memorial salėje. Programoje dalyvauja Stasys Baranauskas, L. Mickevičiūtė ir pianistas A. Kuprevičius. Solistams akomponuoja Vyt. Marijošius.

Angelų Karalienės par.

Spalio 2 Rožančiaus draugijų metinė šventė, 8 val. mišios, bendri pusryčiai.

Rožančius per spalio mėn. kalbamas kasdien. Pirmadieniais, trečiadieniais, penktadieniais — vakare 7:30, antradieniais, ketvirtadieniais, šeštadieniais — po 8 val. mišių iš ryto, sekmadieniais — 4 v. p. p.

Didelį koncertą

sekmadienį, spalio 2, rengia Angelų Karalienės par. choras. Programoje dalyvaus Kazys Vasiliauskas — Liet. valstybinio teatro aktorius, Toska Daubaraitė-Skobeikienė — Liet. valstybinio teatro aktorė, Rožė Mainelytė — solistė, Skautų vyčių oktetas, Angelų Karalienės parapijos choras. Oktetui ir chorui vadovauja varg. M. Liuberskis. Tautinius šokius šoks Maironio šešt. mokyklos mokinių grupelė, kuriai vadovauja Birutė Šetikaitė. Koncertas įvyks šv. Stanislovo salėje (Driggs Ave., ir Newell St., Greenpoint, L. I.) 6 v. v. Po koncerto šokiai.

Dr. P. Karvelis,

ka tik atvykęs iš Vokietijos, kalbės per J. Stuko radiją šeštadienį, spalio 1 d. 4:30 val. p. p. iš New Yorko stoties WEVD, 1330 kil., ir 97.9 meg. FM bangomis.

Juozas Audėnas,

Lietuvos Laisvės Komiteto narys per J. Stuko radiją kas antrąjį šeštadienį duoda pasaulinių žinių ir įvykių apžvalgas.

Liudvikas Stukas

pradėjo studijas New Yorko universitete bakalaureatui įgyti. Jis ruošias muzikos mokytojo profesijai.

Susituokė

Newarke rugsėjo 25 Vladas Audėnas (buvęs Zareckas) susituokė su Nijole Miknevičiūte.

Anelė Augustaitytė ieško savo giminių Domeikų iš Išdagų km., Kažemekaičio Viktoro iš Sintautų miestelio ir Naujo-kaičio Justino iš Sintautų miestelio. Žinias siųsti adresu:

A. Grigaitis,
 407 Chauncey St.
 Brooklyn 33, N. Y.

IŠNUOMOJAMA 3 kambarių butas su visais patogumais keilių asm. šeimai. 135 Milford St. E. New York, Brooklyn.

Pabaltijo Moterų Tarybos

Lietuvių Atstovybės Klubas New Yorke rengia iškilmes, kurių metu Ligija Bieliukienė perduos Tarybos pirmininkavimo pareigas latvių atstovei Ellijai Druvai. Iškilmės įvyks spalio 2 d., sekmadienį, 4 v. p. p. Baltic Freedom House, 131 E. 70th, New Yorke.

NEWARK, N. J.

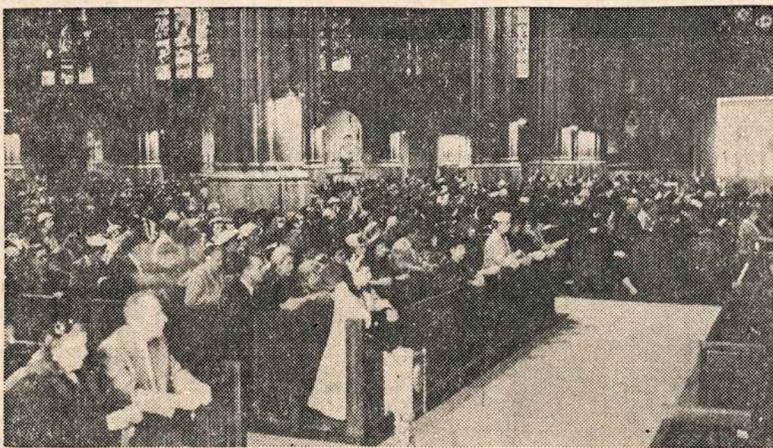
Sekmadienį, spalio 9 d., šv. Trejybės lietuvių parapija minės 60 metų sukaktį, 10:30 val. bus iškilmingos šv. Mišios — suma už gyvus ir mirusius šios parapijos pirmtinius organizatorius ir steigėjus; už visus tuos, kurie šiai parapijai priklausė ir priklauso rūpinosi ir rūpinasi jos gražiu gyvenimu; visokiais būdais ją palaikė ir palaiko; rėmė ir remia savo patarimais ir aukomis, kad ji galėtų dar ilgiau klestėti ir skleisti tikėjimo šviesą ir lietuvių. Po sumos bus pritaikintas pamokslas ir Libera už mirusius šios parapijos narius. 5:30 val. bus iškilmingas bankietas — vakarienė parapijos svetainėje. Bankieto metu bus pasakytos pritaikintos kalbos, pagerbti šios parapijos steigėjai — gvyjeji ir mirusieji, daug parapijai nusipelnę. Bankietui pasibaigus, bus įdomi programa, kurią išpildys parapijos (šv. Cecilijos) choras, ved. varg. Klemenso Bagdanavičiaus, ir šokiai grojant puikiais muzikais.

Auka į bankietą \$5.00. Tik į programą ir šokius \$1.00. Programa ir šokiai prasidės 8 val. vak.

Kviečiami į bankietą ir į programą visi parapijiečiai, draugai ir kaimynai. Po šių parapijos iškilmių bus pradėtas vėjus naujai parapijos svetainei ir mokyklai statyti.

Iki pasimatymo 60 metų parapijos sukaktuvių minėjime.

Jūsų klebonas
 Prel. Ignas Kelmelis ir Komitetas.

ŠV. PATRIKO KATEDROJE, New Yorke, žmonės meldžiasi už prezidento D. Eisenhowerio sveikatą.

Atvyko iš Vokietijos

pirmadienį Gen. Langfitt laivu šie lietuviai: L. Rimkus, penkeris metus atitarnavęs amerikiečių darbo kuopoje (Schweitzingen); iš ten pat leit. Kirchsteinas su motina, Kiaupai iš Liubecko, Kl. Selmistratis su šeima iš Memmingeno ir klaidėdijus Jurgis Liolia.

Leonas Rimkus apsistojo pas savo giminaičius Walterius, 336 Central Ave., Brooklyn.

Skautams

Sekmadienį, spalio 2, 12:30 v. skautų būkle įvyks skautų vyčių draugovės sueiga. Pask. R. Šilbajoris skaitys paskaitą „Skautai: vyčiai ir lietuvių bendruomenė“. Po paskaitos diskusijos. Skautai prašomi atvykti uniforuoti, nes bus fotografuojama.

IŠNUOMOJAMA 8 kambariai be apšildymo. Kreiptis: STagg 2-1454.

IŠNUOMOJAMA 5 kambariai su apšildymu. Kreiptis tel.: STagg 2-1454.

PARDUODAMAS 4 šeimų namas su 4 automobilių garažu Williamsburgo sekcijoje. Kreiptis telefonu STagg 2-1454.

IEŠKOMAS Konstantas Gelbudas, gyvenas Argentinoje. Prašo atsiliepti.

Mrs. E. Kasoer
 86—81 76 St.
 Woodhaven, N. Y.

Vyčių suvažiavimas

Rugsėjo 24—25 Bostone įvyko N. Anglijos apskrities vyčių suvažiavimas, prasidėjęs rugsėjo 24 d. vakare susipažinimu ir šokiais Bradford viešbutyje, atsilankė apie 400 suvažiavimo dalyvių ir svečių. Kitą dieną vyčiai organizuotai dalyvavo pamaldose šv. Petro parapijos bažnyčioje. Pamaldas atlikė ir pamokslą pasakė N. Anglijos vyčių dvasios vadas kun. Jonas Žuromskis. Po pamaldų buvo bendri pusryčiai parapijos salėje.

Po pietų 2 val. šv. Petro parapijos salėje prasidėjo posėdžiai. Pirmininkavo N. Anglijos vyčių pirmininkas Jonas Olevičius. Posėdžių metu buvo išklaustyti pranešimai iš vyčių seimo Newarke ir apylinkės kuopų veiklos. Po posėdžių sekė šv. Valanda, kurią pravedė ir pamokslą pasakė vyčių dvasios vadas kun. Albertas Konsntaus.

Suvažiavimas buvo baigtas vakariene parapijos salėje. Pažymėtina, kad į šį suvažiavimą atvyko 15 Vyčių iš Newarko, N. J.; jie norėjo susipažinti su N. Anglijos vyčiais ir jų veikla.

Sodaliečių pamaldos

Šv. Petro parapijos sodaliečių spalio 2 d. dalyvaus šv. Mišiose ir bendrai priims šv.

Tis a Long Long While from Now to November

Maybe . . . if you are a dreamer. But as the autumn weather turns the leaves to flame . . . May we invite you to share a few golden hours with us At Dorlon's before our season ends . . . October 30th F. S. FOR late arrivals come by 10 P. M. and be graciously served. Reservations are not a MUST . . . We'll always find you a nook. WEEK-DAY LUNCHEON—12 to 3 P. M. TABLE D'HOITE DINNERS—UNTIL 10 P. M.

DORLON'S SHORE HOUSE

GREGORY BOULEVARD NORWALK, CONNECTICUT
 JOHN O'SULLIVAN, Mgr. BRADFORD BALLARD, Asst. Mgr.
 Reservation Taken After 11 A. M. Phone—Norwalk, VO 6-1959
 DORLON'S will be CLOSED TUESDAYS throughout the season
 MERRIT PARKWAY EXIT 39 at Main Street, Norwalk, Conn.
 SEASON—APRIL 28th to NOVEMBER 1st.

PROGRAMOJE DALYVAUJA:

KAZYS VASILIAUSKAS — Lietuvos Valstybinio Teatro aktorius.
TOSKA DAUBARAITĖ-SKOBEEKIENĖ — Lietuvos Valstybinio Teatro aktorė.
ROŽĖ MAINELYTĖ — solistė.
SKAUTŲ VYČIŲ OKTETAS.
ANGELŲ KARALIENĖS PARAPIJOS CHORAS. (Oktetui ir chorui vadovauja vargonininkas Mykolas Liuberskis)
 Maironio šeštadieninės Mokyklos mokinių tautinių šokių grupė, vadovaujama Birutės Šetikaitės.

PO KONCERTO—ŠOKIAI
 Gros R. Kontrimo vedamas orkestras

BOSTON, MASS.

BARASEVIČIUS ir SŪNUS FUNERAL HOME

254 W. Broadway
 South Boston, Mass.
JOSEPH BARACEVICIUS
 Laidotuvių Direktorius
 Tel. Andrew 8-2590

WAITKUS FUNERAL HOME

197 Webster Avenue
 Cambridge, Mass.
PRANAS WAITKUS
 Laidotuvių Direktorius
 ir Balsamuotojas
 NOTARY PUBLIC

Patarnavimas dieną ir naktį
 Nauja moderniška koplyčia šermentims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiausiomis kainomis. Kainos tos pačios ir kitus miestus.
 Reikale šaukite: Tel. TR 6-6434

Tonikas viduriam

Čia yra naminė gyduolė: mišinyš šaknų, žolių ir sėklų. Ji vartojama arbatos formoje nuo šių ligų: skilvio nevirskinimo, inkstų (kidneys), odos išbėrimo, gerklės užkimimo, plaučių uždegimo, vidurių liuosavimo, puslės ligų, širdies supykimo, šūrupuliavimo, peršalimo, dieglių, reumatizmo, bronchito, rožės, riemens deginimo, galvos skaudėjimo, sarnarių gėlimo, ir nuo daugelio kitų vidurių ligų. Šios arbatos svaras kainuoja \$4.00.

Alexander's Co.

414 BROADWAY
 South Boston 27, Mass.

Tel. EVergreen 7-4335

Stephen Aromiskis (ARMAKAUSKAS)

Graborius-Balsamuotojas
 MODERNIŠKA KOPLYČIA
 423 Metropolitan Ave.
 Brooklyn, N. Y.

Tel. STagg 2-5043

Matthew P. Ballas

(BIELIAUSKAS)
 FUNERAL HOME
 M. P. BALLAS—Direktorius
 ALB. BALTRONAS-BALTON
 Reikalų Vedėjas
 660 Grand Street
 Brooklyn, N. Y.
 NOTARY PUBLIC

EVergreen 8-9770

Joseph Garszva

GRABORIUS BALSAMUOTOJAS
 231 Bedford Ave.
 Brooklyn, N. Y.

J. B. SHALINS - ŠALINSKAS

Laidotuvių Direktorius
 84-02 JAMAICA AVE.
 (prie Forest Parkway Station)
 Woodhaven, N. Y.
 Suteikiame garbingas laidotuves
 Koplyčios nemokamai visose miesto dalyse; veikia ventilacija
 Tel. Virginia 7-4499

ANGELŲ KARALIENĖS PARAPIJOS METINIS KONCERTAS

įvyksta

SPALIŲ-OCTOBER 2

ŠVENTO STANISLAVO PARAPIJOS SALEJE
 (Driggs Ave. ir Newell St., Greenpoint, L. I.)

Bilietų kaina \$1.25. Kas bilietą pirkis iš anksto — 1 doleris. Bilietai gaunami parapijos raštinėje, pas choristus ir pas p. Ginkū.

Iki pasimatymo koncerte!

Pradžia 6 val. vak.

Klauskite
 LIETUVOS ATSIMINIMU
 radijo valandas

Šeštadieniais 4:30-5:30 val.p.p.
 Stotis WEVD
 1330 kil. 97.9 MEG. (FM)
 Direktoriaus
Jokūbas J. STUKAS
 1264 WHITE str. HILLSIDE, N.J.
 WAverly 6-3325